

รายงานการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา

ความรู้และพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน
ห้างหุ้นส่วนจำกัด บี.อี.ที จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

โดย

นายรัฐวิทย์ ดาดขุนทด รหัสนักศึกษา 6040215247

สาขาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

รายงานการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา

ความรู้และพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน
ห้างหุ้นส่วนจำกัด บี.ลี้.เค.ที จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

โดย

นายรุ่งวิทย์ ดาดขุนทด รหัสนักศึกษา 6040215247

สาขาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

ชื่องานวิจัย	การศึกษาความรู้และพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน ของพนักงานห้างหุ้นส่วนจำกัด ปี.ลี้.ค.กี้
ผู้จัดทำ	นายรุ่งวิทย์ ดาดขุนทด
หลักสูตร	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย
ปการศีกษา	2564
อาจารย์ที่ปรึกษา	อ.นรา ระวาดชัย

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องความรู้และพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานห้างหุ้นส่วนจำกัด ปี.ลี้.ค.กี้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาความรู้และพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานห้างหุ้นส่วนจำกัด ปี.ลี้.ค.กี้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานห้างหุ้นส่วนจำกัด ปี.ลี้.ค.กี้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยใช้เครื่องมือ แบบสอบถาม (Questionnaire) เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของพนักงานในไลน์ผลิตทั้งหมด 95 คนแต่สุ่มกลุ่มตัวอย่างจากการใช้สูตรทหาโรยา มาเน่สุ่มเก็บจำนวน 78 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (pearson correlation) ด้วยโปรแกรม spss เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรต้นและตัวแปรตาม สำหรับค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ผลการศีกษา พบว่า ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เพศ อายุ ระดับการศึกษาและอายุงาน พบว่า กลุ่มอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 50 คน ร้อยละ 64.1 และเพศชาย จำนวน 28 คน ร้อยละ 35.9 มีอายุอยู่ในช่วง 40-49 ปี มากที่สุด จำนวน 26 คน ร้อยละ 33.3 ระดับการศึกษาอยู่ในช่วงชั้น ประถมศีกษาปีที่ 4-6 จำนวน 29 คน ร้อยละ 37.2 ส่วนใหญ่มีอายุการทำงาน มากกว่า 6 ปี จำนวน 30 คน ร้อยละ 38.5 ส่วนใหญ่อยู่ในแผนกฝั่ง Low care จำนวน 42 คน ร้อยละ 53.8 ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ในเรื่อง หากเกิดอุบัติเหตุขึ้นให้พนักงานรีบแจ้ง หัวหน้างาน หน่วยความปลอดภัย หรือ จป.วิชาชีพ ทั้งนี้ คิดเป็นร้อยละ 100 และพื้นที่ส่วนใหญ่ในไลน์ผลิตค่อนข้างลื่น ต้องระมัดระวัง และมีสติ อยู่เสมอในการเดิน คิดเป็นร้อยละ 100 พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน พบว่า พนักงานมีพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงาน เรื่อง ท่านเก็บเครื่องมือ อุปกรณ์ เป็นระเบียบเรียบร้อยทุกครั้งหลังเลิกใช้งาน เป็นอันดับ

1 อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 1.00 (S.D.=0.00) การทดสอบสมมติฐานสรุปได้ว่าปัจจัยส่วนบุคคลไม่มี
ความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการท างานของพนักงาน

          ห้างหุ้นส่วนจำกัด บี.อี.ที จ.พระนครศรีอยุธยา และปัจจัยความรู้ด้านความปลอดภัยไม่มี
ความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานห้างหุ้นส่วนจำกัด บี.อี.ที จ.
พระนครศรีอยุธยา

กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgement)

การฝึกสหกิจครั้งนี้คณะผู้จัดทำได้ทำการฝึกปฏิบัติงานในโครงการสหกิจศึกษา ณ ห้างหุ้นส่วนจำกัด บี.อี.เค. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ.2563 ถึง วันที่ 10 มีนาคม พ.ศ. 2564 ผลจากการผู้จัดทำได้ทำการฝึกประสบการณ์สหกิจครั้งนี้ทำให้ผู้จัดทำได้รับความรู้และประสบการณ์ต่างๆในการทำงานจริง ที่มีค่ามากมายและมีประโยชน์ต่อตัวผู้จัดทำ สำหรับรายงานสหกิจศึกษาฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีจากความร่วมมือและสนับสนุนจากหลายฝ่าย ดังนี้

- 1.รองศาสตราจารย์ดร.พุดมพงศ์ สัตยวงศ์ทิพย์
2. คุณดารารพร บุญชูบ เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยระดับวิชาชีพ
3. อาจารย์นรา ระวาดชัย อาจารย์ที่ปรึกษาสหกิจศึกษา
- 4.อาจารย์วรลักษณ์ สมบูรณ์ชาติ

และบุคคลท่านอื่น ๆ ที่ไม่ได้กล่าวนามทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในการจัดทำงานวิจัยผู้จัดทำขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลและเป็นที่ปรึกษาในการทำวิจัยฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์ ตลอดจนให้การดูแลและให้ความเข้าใจกับชีวิตการทำงานจริง ซึ่งผู้จัดทำ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

รุ่งวิทย์ ดาดขุนทด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญภาพ	ง
สารบัญตาราง	จ

ส่วนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับสถานประกอบการ

1.1 ชื่อและที่ตั้งของสถานประกอบการ	1
1.3 ลักษณะการประกอบการ ผลิตภัณฑ์ / ผลิตภัณฑ์ / กระบวนการผลิต	2
1.4 นโยบายด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย	3
1.5 จุดมุ่งหมาย	5
1.7 ตำแหน่งและลักษณะงานที่นักศึกษาได้รับมอบหมาย	5
1.8 พนักงานที่ปรึกษา และตำแหน่งงานของพนักงานที่ปรึกษา	9
1.9 ระยะเวลาที่นักศึกษาปฏิบัติงานและแผนการปฏิบัติงาน	9

ส่วนที่ 2 โครงการวิจัย

1. บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	11
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	16
สมมติฐานการวิจัย	16
ประโยชน์ของงานวิจัย	16
นิยามศัพท์เฉพาะ นิยามศัพท์สำหรับงานวิจัย	16
ขอบเขตการวิจัย	17
กรอบแนวคิดของการวิจัย	18

2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน	19
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเกิดอุบัติเหตุ	24
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัย	

สารบัญ

	หน้า
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32
3.วิธีดำเนินการวิจัย	
รูปแบบการวิจัย	42
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	42
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	43
การวิเคราะห์ข้อมูล	46
4.ผลการวิจัย	
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของพนักงาน	48
ห้างหุ้นส่วนจำกัด ปี.ลี้.กี้ จ.พระนครศรีอยุธยา	
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน	50
ห้างหุ้นส่วนจำกัด ปี.ลี้.กี้ จ.พระนครศรีอยุธยา	
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน	52
ห้างหุ้นส่วนจำกัด ปี.ลี้.กี้ จ.พระนครศรีอยุธยา	
5.สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	59
การอภิปรายผล	60
ข้อเสนอแนะ	63
บรรณานุกรม	65
ภาคผนวก	69
ส่วนที่ 3 อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา	
ต่อตนเอง	73
ต่อหลักสูตร	73
ต่อมหาลัย	74
สิ่งที่ได้เรียนรู้	

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่	
รูปภาพที่ 1.1 สัญลักษณ์ของ หจก. ปี.ลี้.ค.กี้	1
รูปภาพที่ 1.2 แผนที่ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ปี.ลี้.ค.กี้	1
รูปภาพที่ 1.3 ผลกระทบของหจก.ปี.ลี้.ค.กี้	2
รูปภาพที่ 1.4 แผนผังคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน	4
รูปภาพที่ 1.5 กรอบแนวคิดในการศึกษา	19
รูปภาพที่ 1.6 ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs)	22
รูปภาพที่ 1.7 การแสดงตำแหน่งที่ตั้งโดมิโนทั้ง 5 ตัว	26
รูปภาพที่ 1.8 การป้องกันอุบัติเหตุโดยตั้งโดมิโนตัวที่3 ออก	27

สารบัญตาราง

ภาพที่	หน้า
ตารางที่ 1.1 ตารางลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย	6
ตารางที่ 1.2 แผนการปฏิบัติงาน	10
ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรพนักงานในแผนกต่างๆ	46
ตารางที่ 3.2 ข้อคำตอบ เกี่ยวกับความรู้และพฤติกรรมความปลอดภัย	47
ตารางที่ 3.3 เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน	48
ตารางที่ 4.1 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล	53
ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของพนักงานที่ตอบคำถามถูกต้อง จำแนกเป็นรายชื่อ (n = 78)	55
ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของพนักงาน จำแนกตามระดับความรู้ ด้านความปลอดภัยในการทำงาน (n=78)	56
ตารางที่ 4.4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน (n=78)	57
ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ระหว่างตัวแปรเพศกับตัวแปรพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน	61
ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ระหว่างตัวแปรอายุกับตัวแปรพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน	62
ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง ตัวแปรระดับการศึกษากับตัวแปรพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน	62
ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง ตัวแปรอายุการทำงานกับตัวแปรพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน	63
ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง ตัวแปรแผนก กับตัวแปรพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน	64

ส่วนที่ 1

รายละเอียดเกี่ยวกับสถานประกอบการ

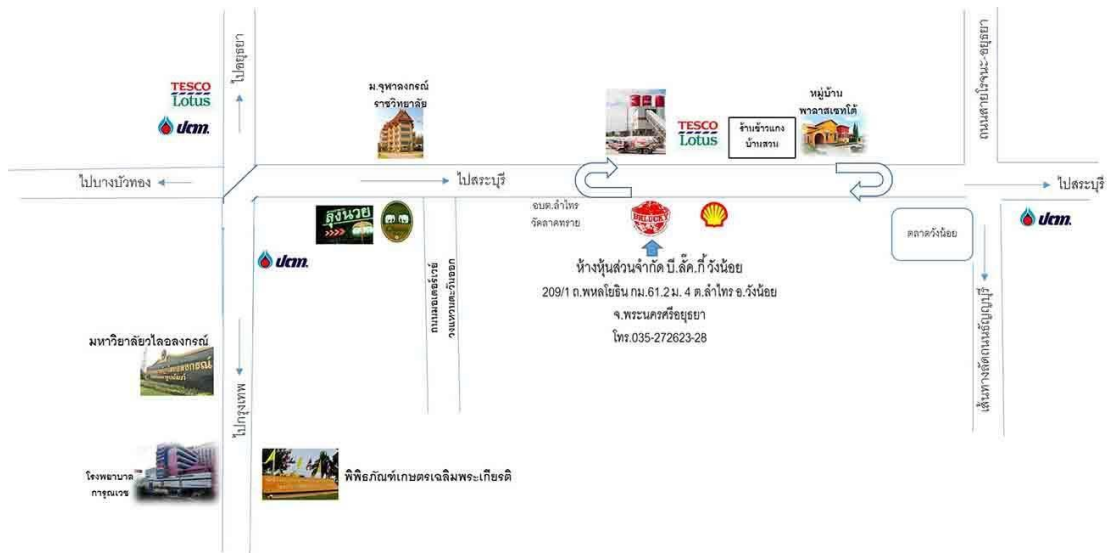
1.1 ชื่อและที่ตั้งของสถานประกอบการ

ห้างหุ้นส่วนจำกัด บี.ลัค.ที เลขที่ 209/1 หมู่ 4 ถนนพหลโยธิน ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170 (โรงงาน) โทร.0-3527-2623-6 โทรสาร. 0-3527-2629

รูปภาพ 1.1 สัญลักษณ์ของ หจก. บี.ลัค.ที

ที่มา <https://belucky.co.th/>

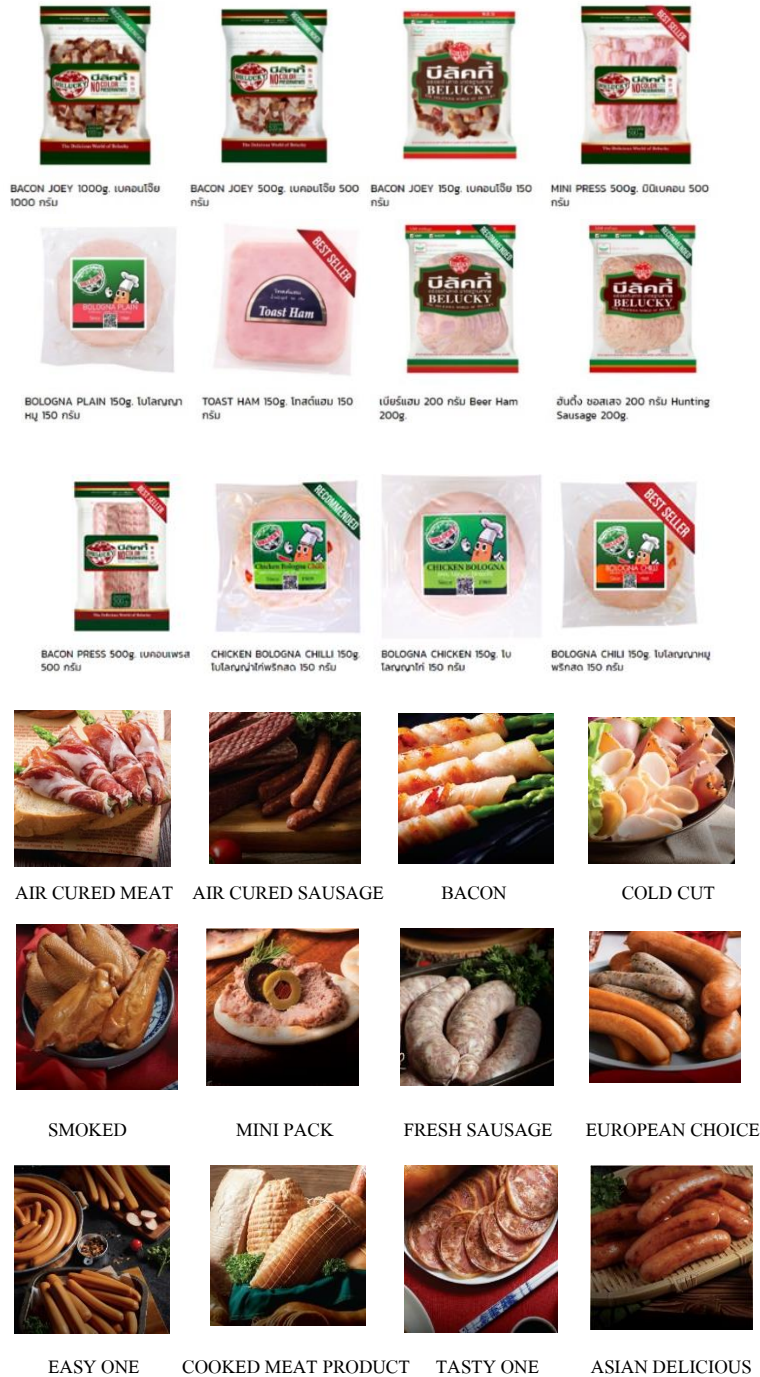

รูปภาพที่ 1.2 แผนที่ ห้างหุ้นส่วนจำกัด บี.ลัค.ที

ที่มา <https://belucky.co.th/>

1.2 ลักษณะการประกอบการ ผลิตภัณฑ์/ ผลิตภัณฑ์ / กระบวนการผลิต

เป็นสถานประกอบการผลิตอาหารประเภท ได้แก่ ไส้กรอก แฮม เบคอน อื่นๆ เป็นต้น

รูปภาพที่ 1.4 ผลิตภัณฑ์ของหจก.พี.ลี้.ค.กี้

1.3 นโยบายด้านอาชีวอนามัย และความปลอดภัย

ห้างหุ้นส่วนจำกัด บี.อี.ค. จำกัด ถือว่าการจัดการด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินธุรกิจขององค์กร โดยมีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต ซึ่งจำเป็นต้องมีการสื่อสารให้ผู้บริหารและพนักงานทุกคน ทุกระดับรวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องกับองค์กร มีความเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม ซึ่งมีแนวทางดังนี้

1.3.1 ส่งเสริมและปฏิบัติตามกฎหมายและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับงานอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

ห้างหุ้นส่วนจะปฏิบัติตามกฎหมายและข้อกำหนดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานอาชีวอนามัยและความปลอดภัย ที่กำหนดไว้อย่างเหมาะสมและสอดคล้อง รวมทั้งยกระดับการดำเนินงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

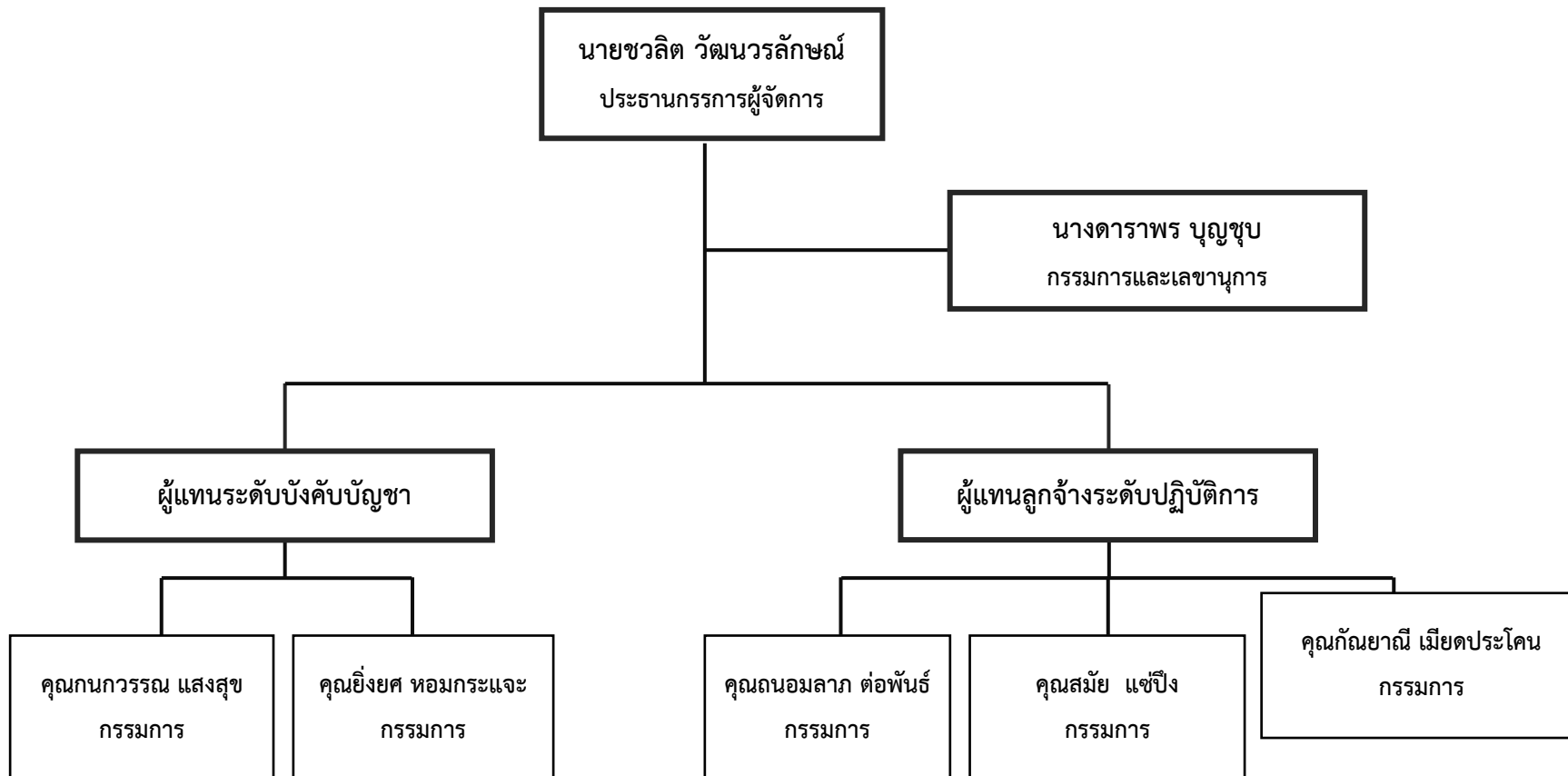
1.3.2 ส่งเสริมการป้องกันและลดอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการทำงาน

ห้างหุ้นส่วนจะจัดให้มีคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานเพื่อดำเนินการปรับปรุง ป้องกันและลดอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจากการทำงาน รวมถึงโรคจากการทำงานด้วย

1.3.3 ส่งเสริมการอบรมเพื่อสร้างจิตสำนึกแก่พนักงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง

ห้างหุ้นส่วนจะดำเนินการอบรม ประชาสัมพันธ์และสร้างจิตสำนึกด้าน อาชีวอนามัยและความปลอดภัยให้แก่พนักงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง ด้วยตระหนักว่าการสร้างจิตสำนึกและความเข้าใจเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะส่งเสริมให้ทุกคนทุกระดับมีส่วนร่วมในการช่วยกันปรับปรุงและพัฒนางานอาชีวอนามัยและความปลอดภัยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

รูปภาพที่ 1.4 แผนผังคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

1.5 จุดมุ่งหมาย

ห้างหุ้นส่วนจำกัด บี.อี.ซี. มีความมุ่งมั่นที่จะดำเนินธุรกิจภายใต้ระบบการบริหารคุณภาพแบบเบ็ดเสร็จตามระดับมาตรฐานหรือข้อกำหนดระหว่างประเทศ เพื่อสร้างความมั่นใจว่าคุณภาพความปลอดภัยของสินค้าที่ผลิตที่ห้างฯได้ดำเนินการ สามารถตอบสนองความพึงพอใจของลูกค้าได้อย่างสูงสุด ภายใต้ความสามารถในการแข่งขันได้ โดยเฉพาะความปลอดภัยของสินค้า (Food Safety) ซึ่งห้างฯให้ความสำคัญและตระหนักถึงความจำเป็น ทั้งนี้ในแนวคิดในการผลิตที่มุ่งเน้นการป้องกันการเกิดปัญหา (Preventive Action) มากกว่าการแก้ไขปัญหา (Corrective Action) ในการตรวจสอบผลิตภัณฑ์ขั้นสุดท้าย ห้างฯได้นำหลัก ระบบการจัดการโปรแกรมพื้นฐานด้านสุขลักษณะในโรงงาน (Food Hygiene) หรือ GMP (Good manufacturing Practice) ซึ่งเป็นมาตรฐานของระบบประกันคุณภาพที่สากลยอมรับมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการผลิตของโรงงานเพื่อสร้างความมั่นใจ ว่าผลิตภัณฑ์อาหารที่ผลิตภายใต้การควบคุมโดยวิธีนี้ เป็นผลิตภัณฑ์อาหารที่มีคุณภาพ

การจัดทำระบบ GMP ของห้างฯ ได้ประยุกต์ใช้และสอดคล้องกับมาตรฐานของระบบ Food Hygiene ซึ่งจัดเตรียมขึ้นโดยโครงการมาตรฐานอาหารระหว่างประเทศ FOA / WHO (Codex) ที่ได้ผ่านการรับรองโดยคณะกรรมการอาหารโครงการมาตรฐานอาหารระหว่างประเทศ

1.6 ตำแหน่งงานและลักษณะงานที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบ

1.6.1 ตำแหน่งงานที่ได้รับผิดชอบ

นักศึกษาฝึกงานด้านเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน

1.6.2 ลักษณะงานที่ได้รับผิดชอบ (Job Description; JD)

รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายในด้านงานอาชีวอนามัย ความปลอดภัยในการทำงานต่างๆ

ตารางที่ 1.1 ตารางลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย

งานที่ได้ปฏิบัติ	รายละเอียดการปฏิบัติงาน
เดินตรวจความปลอดภัย	มีแบบสำรวจความปลอดภัยตรวจจุดเสี่ยงในกระบวนการผลิต เวลาในการปฏิบัติงาน : ทุกวัน จันทร์-เสาร์
ตรวจเช็คถังดับเพลิงประจำเดือน	ตรวจเช็คเปลี่ยนป้ายผลการตรวจเมื่อครบรอบปีที่ถังดับเพลิง และทำการตรวจเช็ค ถังดับเพลิงทุกจุดภายในบริษัทฯ เพื่อดูเกจวัดแรงดัน สาย ดับเพลิง ให้มีสภาพที่ปลอดภัยและพร้อมใช้งานอยู่เสมอ เวลาในการปฏิบัติงาน : เดือนละ 1 ครั้ง
ติดตามงานแจ้งซ่อม	งานแจ้งซ่อมบำรุงที่ได้ทำการแจ้งซ่อมไปและได้ทำการติดตาม การแก้ไขว่ามีการแก้ไขแล้วให้หรือไม่ เวลาในการปฏิบัติงาน : ทุกวัน จันทร์-เสาร์
สังเกตการสอบสวนอุบัติเหตุ	ทำการสอบสวนเมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นภายในบริษัท การ สอบสวนอุบัติเหตุ/อุบัติการณ์ โดยเนื้อหาเกี่ยวเนื่องถึงผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ ผู้เห็นเหตุการณ์ อุปกรณ์ หรือส่วนของร่างกายที่ได้รับบาดเจ็บ เวลาในการปฏิบัติงาน : ทุกครั้งที่มีการเกิดอุบัติเหตุ
ทำป้ายจุดเตือนอันตรายเครื่องจักร และที่จัดวางอุปกรณ์	เวลาในการปฏิบัติงาน : ทุกครั้งที่มีป้ายชำรุด
ตรวจสอบอบรมพนักงานใหม่	ตรวจสอบอบรมพนักงานใหม่ที่มีการอบรมพนักงานใหม่ เวลาในการปฏิบัติงาน : สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ทุกวัน เสาร์
ตรวจปั๊มฉุกเฉินเครื่องจักร	ตรวจเช็คปั๊มฉุกเฉินของเครื่องจักร ว่ามีสภาพพร้อมใช้งานและ ทำงานปกติ เวลาในการปฏิบัติงาน : สัปดาห์ละ 1 ครั้ง

งานที่ได้ปฏิบัติ	รายละเอียดการปฏิบัติงาน
ตรวจ Safety talk	ทำการอ่านข้อมูลที่พนักงานส่งเข้ามาให้ในแต่ละแผนก ว่าแผนกไหนส่งหรือยังไม่ได้ส่ง ตรวจสอบเสร็จแล้วนำรวบวมเก็บเข้าแฟ้ม เวลาการปฏิบัติงาน : ทุกสัปดาห์
สรุปการเบิกจ่ายยา	ทำการคีย์ข้อมูลการเบิกยา ชนิดยา วันที่เบิก จำนวนที่เบิก อาการ แล้วทำกราฟเทียบว่ายาชนิดไหนพบการเบิกใช้มากที่สุด แล้วปริ้นกราฟ เวลาการปฏิบัติงาน : ทุกต้นเดือน
ตรวจเช็คสต็อกยา	เมื่อเราได้ข้อมูลการเบิกยา ก็มาตรวจในสต็อกยาว่า ยาในแต่ละชนิดเหลืออยู่ในสต็อกเท่าไร จะอยู่ถึง 3 เดือนหรือไม่ ถ้าพบว่ายานิดนั้นใกล้หมดหรือคาดว่าจะอยู่ไม่ถึง 3 เดือน ให้ทำการเบิก PR แล้วทำการจัดซื้อมาเพิ่มในสต็อก เวลาการปฏิบัติงาน : ทุกต้นเดือน
เช็คใบลงเวลาการเข้า-ออก การทำงานของพยาบาล	ทำสำเนาว่าพนักงานเข้างานกี่โมง ออกกี่โมง ครบ 8 ชม. หรือไม่ เพราะจะได้จ่ายค่าจ้างตาม ชม. การทำงานจริง (ส่งต้นฉบับเข้า กทม.) แล้วส่งขพยาบาลคืน 1 ใบ ถ่ายเก็บสำเนาไว้ 1 ใบ เวลาการปฏิบัติงาน : ทุกต้นเดือน
ทำวารสารความปลอดภัย	หาข้อมูลที่น่าสนใจมาจัดทำวารสารเพื่อให้พนักงานได้ตระหนักถึงความปลอดภัย เช่น การใช้PPE การป้องกันอุบัติเหตุ ความเครียดจากการทำงาน โรคจากการทำงาน การใช้ยา ไรศ อ้วน นำไปติดบอร์ด เวลาการปฏิบัติงาน : ช่วงวันที่ 1 ของเดือน

งานที่ได้ปฏิบัติ	รายละเอียดการปฏิบัติงาน
ตรวจถังดับเพลิงในไลน์ผลิตชนิด Soft drop	ตรวจดูสภาพถังว่าพร้อมใช้งานไหม ดูสายฉีด ซีลล็อก ตัวถัง หัวฉีด คันบีบบน คันบีบล่าง เกทวัดแรงดัน หากพบการชำรุด จะต้องรีบแจ้งให้พี่ จป.ทราบ เวลาการปฏิบัติงาน : ทุกวันที่ 15 ของเดือน
เช็คไฟฉุกเฉินและป้ายทางออกฉุกเฉิน	จะมี เวนเตอร์เข้ามาตรวจสอบทุก 3 เดือน โดยเดินตรวจดูร่วมกับเวนเตอร์ ดูว่าระบบไฟฉุกเฉินและป้ายทางออกฉุกเฉินชำรุดตรงไหนหรือไม่ แบตเสื่อมหรือเปล่า ทำการสอบเทียบทิ้งไว้ 30 นาทีแล้วประกอบเข้าเหมือนเดิมโดยทำการตรวจทุกพื้นที่ของโรงงาน เวลาการปฏิบัติงาน : 3 เดือนครั้ง
ตรวจถังดับเพลิงข้างนอกรอาคาร และบนอาคารชั้น 2 และที่ออฟฟิต	โดยจะทำการตรวจวัดถังดับเพลิงทั้งหมด 4 ชนิด คือ 1.ถังดับเพลิงชนิดโฟม ตรวจดูสภาพถัง และเกทวัดแรงดัน 2.ผงเคมีแห้ง และ 3.Halotron ตรวจดูสภาพถัง และเกทวัดพร้อมกันยกถังคว่ำไปมาเพื่อไม่ให้สารเคมีเกิดการแข็งตัว 4.ถังดับเพลิงชนิดคาร์บอนไดออกไซด์ วิธีการตรวจวัด ต้องทำการชั่งน้ำหนักกว่าอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่ น้ำหนักอยู่ประมาณที่ 11Kg หากพบว่า น้ำหนักของสารเคมีน้อยกว่า 80% จะต้องนำไปเติมสารใหม่ ทำการดูกระบอกฉีดด้วยว่าสมบูรณ์ดีหรือไม่ (ทุกพื้นที่ที่ตรวจจะต้องดูว่าบริเวณนั้นได้ติดป้ายวิธีการใช้ การชำรุด และหมายเลขถังดับเพลิง หรือไม่ หากไม่พบให้ทำการนำไปติดเพิ่ม) เวลาการปฏิบัติงาน : ทุกเดือน
ตรวจลิฟต์	ดูว่าลิฟต์ปิดสนิทหรือไม่ (ห้ามคนโดยสารไปกับลิฟต์) เพราะใช้ขนส่งเฉพาะสินค้าและสิ่งของ ติดป้ายวิธีการใช้ลิฟต์ สังเกตว่าลิฟต์มีอาการปกติหรือไม่ เช่น เสียง การสไลด์ของลิฟต์

งานที่ได้ปฏิบัติ	รายละเอียดการปฏิบัติงาน
ทดสอบสายดับเพลิง 10 ตู	โดยนำสายดับเพลิงออกมาจากตู้ ตรวจสอบว่าสายดับเพลิงมีสภาพปกติหรือไม่ จากนั้นเปิดน้ำจากหัวจ่ายที่ตู้ แล้วฉีดน้ำจากหัวสายดับเพลิง ดูลักษณะน้ำ 2 ลักษณะ คือ 1 ลักษณะพุ่งตรง 2. ลักษณะแผ่กระจาย ว่ามีรอยรั่วตรงหัวจ่ายมีรอยรั่วหรือไม่ จากนั้นรีดน้ำออก แล้วม้วนเก็บไว้เหมือนเดิม (ห้ามปิดหัวน้ำดับเพลิง) เวลาการปฏิบัติงาน : ช่วงกลางเดือน ทุกเดือน
ตรวจหัวจ่ายน้ำดับเพลิง 19 หัวจ่าย 4 เส้น	ตรวจดูว่าที่อุดหัวจ่ายชำรุดหรือไม่ โชคล้องหายหรือไม่ วิธีตรวจเช็ค คือ ไปเปิดหัวจ่ายน้ำทิ้งไว้ก่อน 1 ตัว แล้วเปิดสวิตซ์ที่ตู้ควบคุม ห้ามปิดน้ำหัวจ่ายแรก จากนั้นตรวจหัวจ่ายอื่นๆจนครบ แล้วมาปิดสวิตซ์ที่ตู้ควบคุม แล้วไปปิดหัวจ่าย เวลาการปฏิบัติงาน : ช่วงกลางเดือน ทุกเดือน
ตรวจเช็คสต็อก PPE	ตัวอย่างเช่น สังเกตดูพีพีพีจะเช็คว่าเป็น PPE แต่ละชนิดเหลืออยู่เท่าไร ไปเช็คเข็มขัดพยุงหลังบนอาคารชั้น 2 ว่าตัวไหนยังไม่มี Number เวลาการปฏิบัติงาน : ทุกต้นเดือน
การซ้มน้ำหนักรถ	จะมีรถเวนเดอร์จากช่างนอกเข้ามา ไปทำการซ้มน้ำหนักเข้า-ออก บ้างครั้ง
การเขียน Layout	เช่น การเขียน Layout จุดติดตั้ง Number ของพัดลม

1.8 ระยะเวลาที่ฝึกปฏิบัติงานและแผนการปฏิบัติงาน

ตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2563 – 10 มีนาคม 2564

ส่วนที่ 2

โครงการวิจัยที่ได้รับมอบหมาย

บทที่ 1

โครงการวิจัย/รายละเอียดการปฏิบัติงาน

ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

การทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมเป็นชีวิตการทำงานในรูปแบบหนึ่งที่น่าสนใจเป็น อย่าง มาก และนับวันโรงงานอุตสาหกรรมในประเทศไทยมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ภาคอุตสาหกรรม มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง และเข้ามามีบทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศมากยิ่งขึ้น เมื่อ โรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น ความต้องการแรงงานที่จะเข้าไปทำงานก็ต้องเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยที่มีการเปลี่ยนจากสังคมเกษตรกรรมเป็นสังคม อุตสาหกรรม ส่งผลให้จำนวนผู้คนที่ต้องเข้าไปใช้ชีวิตการทำงานอยู่ในโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่ม มากขึ้นอย่างต่อเนื่องนำไปสู่การจ้างแรงงานภายในประเทศที่มีจำนวนมากขึ้น ซึ่งส่งผลต่อการ พัฒนาเศรษฐกิจและความเจริญของชาติโดยรวม

แม้ว่าการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมจะส่งผลในด้านบวกให้เกิดความก้าวหน้าและ ความเจริญ พร้อมทั้งสร้างแรงงานในประเทศเป็นจำนวนมากก็ตาม การขยายตัวของ อุตสาหกรรม นั้นก็ส่งผลในด้านลบด้วยเช่นกันและสืบเนื่องมาจากการนำเอาเทคโนโลยีจาก ต่างประเทศเข้ามาสู่ ระบบการผลิต เช่น เครื่องจักรกล อุปกรณ์เพิ่มการผลิตสารเคมีและสารพิษ ที่มีอันตราย ซึ่งนำมาใช้ โดยขาดการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีดังกล่าวอย่าง เหมาะสมและที่สำคัญ คือ เกิดความผิดพลาดของระบบการจัดการ จึงส่งผลให้มีการใช้แรงงานที่ ต้องเสี่ยงต่ออันตรายมากขึ้น ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้มีจำนวนผู้ประสบอันตรายเพิ่มขึ้น นับว่าเป็นความสูญเสียที่มีผลกระทบ ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยเป็น อย่างมาก ดังนั้น ความปลอดภัยและสุขภาพ ของผู้ใช้แรงงานในการทำงานจึงเป็นเรื่องสำคัญ อย่างยิ่งที่ทุกคนต้องตระหนักและใส่ใจตลอดเวลา เพราะผลจากสภาพแวดล้อมในการทำงาน หรือผลของอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตการทำงานที่ลูกจ้างหรือพนักงานในโรงงาน อุตสาหกรรมต้องเผชิญในปัจจุบัน ทั้งทางด้านการทำงาน และปัญหาความปลอดภัยในการ ทำงานโดยที่การปฏิบัติงานภายในโรงงานอุตสาหกรรมนั้นอาจก่อให้เกิดอันตราย รวมถึงการเกิด อุบัติเหตุ บาดเจ็บ พิการ เสียชีวิต และการเกิดโรคซึ่งเกี่ยวเนื่อง จากการทำงานของผู้ใช้แรงงาน ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดการบาดเจ็บขั้นแก่ผู้ปฏิบัติงาน รวมถึง ทำให้เกิดการเสียหายแก่ ทรัพย์สิน ความสูญเสียเนื่องจากการเกิดอุบัติเหตุเป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา ในระบบอุตสาหกรรม

เพราะทำให้เกิดผลเสียมากมาย นอกจากจะก่อให้เกิดความสูญเสียแก่ตนเอง และครอบครัว สภาพแวดล้อมและสังคมโดยรวมแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อองค์กรอื่น) ด้วย (สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม, 2542 โดยแบ่งเป็นความสูญเสียในรูปของต้นทุน ค่าใช้จ่ายทางตรง และค่าใช้จ่ายทางอ้อม (วิฑูรย์ สิมะโชคดี, 2541, หน้า 5 อ้างถึงใน พงษ์เสฐียร เหลืองอลงกต, 2551, หน้า 1) ค่าใช้จ่ายทางตรงประกอบด้วยค่ารักษาพยาบาล ค่าทดแทน ค่าประกันภัย ส่วนค่าใช้จ่ายทางอ้อมประกอบด้วย การเสียเวลาทำงานของพนักงาน ประสิทธิภาพ ในการทำงานของพนักงานลดลง เสียเวลาทำงานของผู้ควบคุมงาน เสียค่าใช้จ่ายเพื่อฝึกอบรม พนักงานใหม่ เครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิตเสียหาย เสียเวลาการทำงานเพราะต้องซ่อมเครื่องจักร ผลผลิตได้รับความเสียหายจนใช้การไม่ได้ ได้รับความเสียหายเนื่องจากส่งงานไม่ทันกำหนด เสียค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายประจำโดยไม่เกิดงาน ตลอดจนครอบครัวของพนักงานที่ได้รับอุบัติเหตุ สูญเสียรายได้ที่เคยมี และถ้าหากว่าพนักงานที่ได้รับอุบัติเหตุจากการทำงานร้ายแรงจนถึงขั้นพิการ จะทำให้พนักงานผู้นั้นช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ต้องเป็นภาระของครอบครัวหรือลูกหลานจนกลายเป็น ปัญหาสังคม นอกจากนั้น หากสถาบันหรือโรงงานอุตสาหกรรมแห่งใดมีระบบการทำงานที่ไม่ ปลอดภัยหรือมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นในระหว่างการทำงานมากชิ้นเท่าไร ชื่อเสียง ความน่าเชื่อถือของ โรงงานนั้นก็ย่อมถดถอยลงไปด้วย อันอาจก่อให้เกิดปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรบุคคลในการ ทำงานที่ต่อเนื่องมาจากความไม่มั่นใจในความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงาน (สุรพล พยอมแย้ม, 2541, หน้า 25) ดังนั้น ปัญหาความปลอดภัยของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมจึงเป็นปัญหาใหญ่ที่ทุก ฝ่ายควรตระหนักและร่วมกันพิจารณาหาแนวทางป้องกันมิให้ปัญหาดำรงอยู่ พร้อมทั้งควรมี แนวทางป้องกันเพื่อลดความสูญเสียดังกล่าว (พงษ์เสฐียร เหลืองอลงกต, 2551, หน้า 2)

ความปลอดภัยในการทำงาน จึงมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และเน้นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งในการแสดงศักยภาพของประเทศในประชาคมโลก รวมไปถึงการดูแลพนักงานในสถานประกอบการต่าง ๆ ภายใต้การดูแลของกระทรวงแรงงาน โดยมีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เป็นผู้ดูแลและมีการควบคุม เพื่อให้การบริหารจัดการด้านความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ และการดูแลพนักงานเพื่อไม่ให้เกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน ในขณะการปฏิบัติงาน จึงต้องมีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการควบคุมดูแลตลอดเวลา ซึ่งเป็นประโยชน์ และจะนำไปสู่ความปลอดภัย ๆ ของพนักงานทุกคน เนื่องด้วยในสภาวะปัจจุบัน พบว่าปัญหาเรื่องอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงานในธุรกิจและองค์กรต่าง ๆ มีมากขึ้น ทำให้ผู้บริหารในธุรกิจและองค์กร ต่าง ๆ รวมถึงหน่วยงานของรัฐหันมาให้ความสำคัญกันมากขึ้น ทั้งนี้เพราะว่าปัญหาทางด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงานนั้น ส่งผลกระทบต่อทั้งทางร่างกายและ

ทรัพย์สินของ องค์กร รวมไปถึงการแข่งขันทางการค้า โดยจะส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมให้กับองค์กร ธุรกิจซึ่งจะกล่าวได้ 2 ประการด้วยกันคือ

1.ผลกระทบต่อทางตรง สภาพแวดล้อมหรือสภาพความไม่ปลอดภัยในการทำงานย่อม นำมาซึ่งความเสี่ยงจากความสูญเสียจากอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น โดยความสูญเสียเนื่องจากอุบัติเหตุจะประกอบไปด้วยความสูญเสียทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยความสูญเสียทางตรงได้แก่ ความสูญเสีย ที่เกิดขึ้นกับชีวิต ร่างกาย หรืออนามัยของบุคคลในองค์กร เช่น การบาดเจ็บ พิการ ทูพพลภาพ หรือเสียชีวิต ความสูญเสียทรัพยากรทางการเงินขององค์กร เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าทดแทน/ค่าชดเชย ที่หน่วยงานอาจจะต้องจ่ายให้กับผู้ได้รับความเสียหาย ความสูญเสียที่เกิดขึ้นทรัพยากรทางวัตถุ เช่น วัสดุ สิ่งของชำรุดเสียหายและค่าซ่อมแซมหรือจัดหาวัสดุสิ่งของมาทดแทน และความสูญเสีย ทางอ้อม ได้แก่ ความสูญเสียเวลาการทำงานทั้งของผู้ปฏิบัติงานโดยตรง ผู้ปฏิบัติงานอื่น หัวหน้างาน ผู้ควบคุมงานหรือผู้บังคับบัญชา สูญเสียค่าใช้จ่ายด้านสวัสดิการสูงขึ้น สูญเสียค่าจ้าง/เงินเดือนและ ค่าสวัสดิการให้ผู้บาดเจ็บโดยไม่ได้รับค่าตอบแทน การสูญเสียรายได้หรือผลงานเนื่องจาก กระทบการผลิตหยุดชะงักไป ชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือขององค์กร รวมทั้งขวัญและกำลังใจของผู้ปฏิบัติงานในองค์กร

2.ผลกระทบต่อทางอ้อม ความไม่ปลอดภัยในการทำงานส่งผลกระทบต่อการแข่งขันของธุรกิจในตลาดโลก เนื่องจากปัจจุบันสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจการค้าของโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเป็นไปในแนวทางเสรีมากขึ้น ส่งผลให้เกิดรูปแบบการค้าไร้พรมแดนทำให้ธุรกิจต่าง ๆ ต้องมีการแข่งขันกันมากขึ้น ทำให้ในปัจจุบันเรื่องอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน ได้กลายเป็นเครื่องมือและมาตรการกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อ การแข่งขันของธุรกิจไทยในตลาดโลก (สุรชัย ตรีศิลานันท์, 2552)

เพื่อให้ความปลอดภัยในการทำงาน มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน กระทรวงแรงงานโดยความรับผิดชอบของ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน จึงได้ออกกฎหมาย เกี่ยวกับการบริหารจัดการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน เพื่อที่จะให้มีมาตรฐานในการบริหารจัดการ ด้านความปลอดภัยอาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน กับสิ่งที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน ของพนักงานเพื่อที่จะลดความสูญเสียจากการเกิดอุบัติเหตุหรือเหตุฉุกเฉินจากการปฏิบัติงาน โดยมุ่งเน้นให้เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ ที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานประกอบ กิจการนั้นมีความตระหนักถึงการปฏิบัติหน้าที่และให้เป็นไปตามกฎหมายที่กำหนด

สถิติการเกิดอุบัติเหตุในโรงงานประจำปี พ.ศ. 2560-2562 กรมโรงงานอุตสาหกรรม โดย กองส่งเสริมเทคโนโลยีความปลอดภัยโรงงาน ได้รวบรวมการเกิด อุบัติเหตุ การเกิดอัคคีภัย จาก

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ ทั้งในส่วนของ กรอ. และกองตรวจราชการ (กตร.สปอ.) ที่ได้รวบรวมการเกิดเหตุในพื้นที่ต่างจังหวัด รวมถึงจากสื่อต่างๆ สำหรับใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์หาแนวโน้ม สาเหตุเบื้องต้นของการเกิดอุบัติเหตุและอุบัติภัย เพื่อนำไปสู่แนวทางการจัดหามาตรการ ป้องกัน และการพัฒนา งานด้านความปลอดภัยในภาคอุตสาหกรรม

สรุปสถิติการเกิดอุบัติเหตุในโรงงานประจำปี พ.ศ. 2560

สถิติการเกิดอุบัติเหตุในโรงงานอุตสาหกรรม พ.ศ. 2560 (ม.ค. – ธ.ค. 2560) มีจำนวนโรงงาน ที่เกิดอุบัติเหตุ จำนวน 147 ครั้ง แบ่งเป็นประเภทอุบัติเหตุ ดังนี้

1. อัคคีภัย จำนวน 105 ครั้ง
2. การระเบิด จำนวน ๕ ครั้ง
3. สารเคมีรั่วไหล จำนวน ๑5 ครั้ง
4. อุบัติเหตุเกี่ยวกับเครื่องจักร จำนวน ๑๔ ครั้ง
5. อื่นๆ จำนวน 8 ครั้ง

สรุปสถิติการเกิดอุบัติเหตุในโรงงานประจำปี พ.ศ. 2561

สถิติการเกิดอุบัติเหตุในโรงงานอุตสาหกรรม พ.ศ. 2561 (ม.ค. – ธ.ค. 2561) ครั้ง แบ่งเป็นประเภทอุบัติเหตุ ดังนี้

1. อัคคีภัย จำนวน 79 ครั้ง
2. สารเคมีรั่วไหล จำนวน 13 ครั้ง
3. การระเบิด จำนวน 3 ครั้ง
4. อื่นๆ เช่น เครื่องจักรชำรุด หล่นทับ จำนวน 19 ครั้ง

สรุปสถิติการเกิดอุบัติเหตุในโรงงานประจำปี พ.ศ. 2562

สถิติการเกิดอุบัติเหตุในโรงงานอุตสาหกรรม พ.ศ. 2562 (ม.ค. – ธ.ค. 2562) มีจำนวนโรงงานที่เกิดอุบัติเหตุ จำนวน 64 ครั้ง แบ่งเป็นประเภทอุบัติเหตุ ดังนี้

1. อัคคีภัย จำนวน 48 ครั้ง
2. สารเคมีรั่วไหล จำนวน 5 ครั้ง
3. การระเบิด จำนวน 3 ครั้ง
4. อุบัติเหตุเกี่ยวกับเครื่องจักร จำนวน 3 ครั้ง
5. อื่นๆ จำนวน 5 ครั้ง

ห้างหุ้นส่วนจำกัด บี.ลี้.ค.กี้ เป็นโรงงานผลิตอาหารประเภท แฮม ไส้กรอก เบคอน จากการศึกษาข้อมูลการเกิดอุบัติเหตุในปี พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2563 พบว่าสถิติการเกิดอุบัติเหตุในแผนกต่างๆดังนี้

สถิติการเกิดอุบัติเหตุของแผนกในปี พ.ศ. 2560 พบว่า 4 แผนกแรกที่เกิดอุบัติเหตุมากกว่าแผนกอื่นๆ ได้แก่ แผนกหั่นเบคอน พบการเกิดอุบัติเหตุ จำนวน 3 ครั้ง แผนกอัดไส้กรอกธรรมชาติ พบการเกิดอุบัติเหตุ จำนวน 3 ครั้ง แผนกไทยอินเตอร์ พบการเกิดอุบัติเหตุจำนวน 2 ครั้ง และแผนกห้องหมู พบการเกิดอุบัติเหตุ จำนวน 2 ครั้ง

สถิติการเกิดอุบัติเหตุในปี พ.ศ. 2561 พบว่า 4 แผนกแรกที่เกิดอุบัติเหตุมากกว่าแผนกอื่นๆ ได้แก่ แผนกไทยอินเตอร์ พบการเกิดอุบัติเหตุ จำนวน 4 ครั้ง แผนกคลังสินค้า พบการเกิดอุบัติเหตุ จำนวน 3 ครั้ง แผนกอัดไส้กรอกธรรมชาติ พบการเกิดอุบัติเหตุ จำนวน 2 ครั้ง และแผนกตัดไส้กรอก พบการเกิดอุบัติเหตุ จำนวน 2 ครั้ง

สถิติการเกิดอุบัติเหตุในปี พ.ศ. 2562 พบว่า 4 แผนกแรกที่เกิดอุบัติเหตุมากกว่าแผนกอื่นๆ ได้แก่ แผนกแกะไก่ พบการเกิดอุบัติเหตุ จำนวน 6 ครั้ง แผนกตัดไส้กรอก พบการเกิดอุบัติเหตุ จำนวน 6 ครั้ง แผนกอัดไส้กรอกพลาสติก พบการเกิดอุบัติเหตุ จำนวน 5 ครั้ง และแผนกอัดไส้กรอกธรรมชาติ พบการเกิดอุบัติเหตุ จำนวน 4 ครั้ง

สถิติการเกิดอุบัติเหตุในปี พ.ศ. 2563 พบว่า 4 แผนกแรกที่เกิดอุบัติเหตุมากกว่าแผนกอื่นๆ ได้แก่ แผนกตัดไส้กรอก พบการเกิดอุบัติเหตุ จำนวน 4 ครั้ง แผนกอัดไส้กรอกพลาสติก พบการเกิดอุบัติเหตุ จำนวน 4 ครั้ง แผนกแกะไก่ พบการเกิดอุบัติเหตุ จำนวน 3 ครั้ง และแผนกหั่นเบคอน พบการเกิดอุบัติเหตุ จำนวน 3 ครั้ง (ห้างหุ้นส่วนจำกัด บี.ลี้.ค.กี้ จ.พระนครศรีอยุธยา : 2564)

จากสถิติดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะที่เป็นนักศึกษาปฏิบัติงานสหกิจศึกษาใน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บี.ลี้.ค.กี้ จ.พระนครศรีอยุธยา จึงเล็งเห็นถึงความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงาน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บี.ลี้.ค.กี้ จ.พระนครศรีอยุธยา จึงทำการศึกษาความรู้และพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน ซึ่งจะประโยชน์กับบริษัทเพื่อช่วยในการหาแนวทางการป้องกันและการแก้ไขการประสบอันตรายต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้และพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานห้างหุ้นส่วนจำกัด บี.ลี้.ค.กี้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานห้างหุ้นส่วนจำกัด บี.ลี้.ค.กี้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยบุคคลมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน
ห้างหุ้นส่วนจำกัด บี.ลี้.กี้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. ความรู้มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน
ห้างหุ้นส่วนจำกัด บี.ลี้.กี้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประโยชน์ของงานวิจัย

1. ผลจากการวิจัยครั้งนี้ สามารถใช้เป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงความรู้และ
พฤติกรรม ด้านความปลอดภัยของพนักงาน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บี.ลี้.กี้ จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดอันดับความสำคัญ ที่จะสามารถนำไปจัดทำแผนปรับปรุง
ความรู้และพฤติกรรมการทำงานให้แก่พนักงาน ในเรื่องอะไรก่อนเป็นอันดับแรก ของพนักงาน
ห้างหุ้นส่วนจำกัด บี.ลี้.กี้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

นิยามศัพท์เฉพาะ นิยามศัพท์สำหรับงานวิจัยมีดังนี้

หจก. หมายถึง ห้างหุ้นส่วนจำกัด ที่ตั้ง 209 ตำบล ลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา 13170 คือ ทางห้างหุ้นส่วน บี.ลี้.กี้ ผลิตสินค้ากว่า 70 ชนิด เช่น ไส้กรอก
แฮม เบคอน เป็นต้น ลูกค้าส่วนใหญ่เป็นโรงแรมชั้นนำ สายการบินระหว่างประเทศ ภัตตาคาร
ร้านอาหาร และซูเปอร์มาร์เก็ต ทั่วไป

พฤติกรรมความปลอดภัย หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติงาน การใช้เครื่องมือ การจัด
สภาพแวดล้อม รวมถึงวิธีการบริหารจัดการเพื่อป้องกันอุบัติเหตุหรืออันตรายที่อาจจะเกิดขึ้น
ในขณะที่ ปฏิบัติงานหรือเกิดขึ้นภายหลัง (ผลระยะยาว)

ความรู้ด้านความปลอดภัย หมายถึง ความรู้ที่พนักงานได้รับเกี่ยวกับความปลอดภัย ความรู้
เกี่ยวกับการสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล ความรู้เกี่ยวกับการทำงานที่ปลอดภัย ความรู้เกี่ยวกับ
สภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัย ความรู้เกี่ยวกับการปฐมพยาบาล ความรู้เกี่ยวกับสัญลักษณ์
ความปลอดภัย

การทำงาน หมายถึง การปฏิบัติงานในไลน์ผลิตที่ประกอบไปด้วย การตัดไส้กรอก เครื่อง
ลอกไส้กรอก เครื่องตีไส้กรอก การหั่นเบคอน การหั่นแฮม การแพ็คไส้กรอก เป็นต้น

สภาพแวดล้อมในการทำงาน หมายถึง สภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีส่วนทำให้เกิดการ
กระทำ และแสดงออกในการปฏิบัติงาน

เครื่องจักร หมายถึง กลอุปกรณ์ที่ประกอบกันขึ้นเป็นเครื่องเพื่อใช้ทำงานทุ่นแรง หรือผลิต
สิ่งใดสิ่งหนึ่งเช่น เครื่องอัดไส้กรอก เครื่องรอกไส้กรอก

ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องความรู้และพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน
ห้างหุ้นส่วนจำกัด ปี.ลี้.กี้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1.ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาในครั้งนี้ มีขอบเขตด้านเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาด้านความรู้และพฤติกรรม
ของพนักงาน ห้างหุ้นส่วนจำกัด ปี.ลี้.กี้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เท่านั้น

2.ขอบเขตด้านประชากร

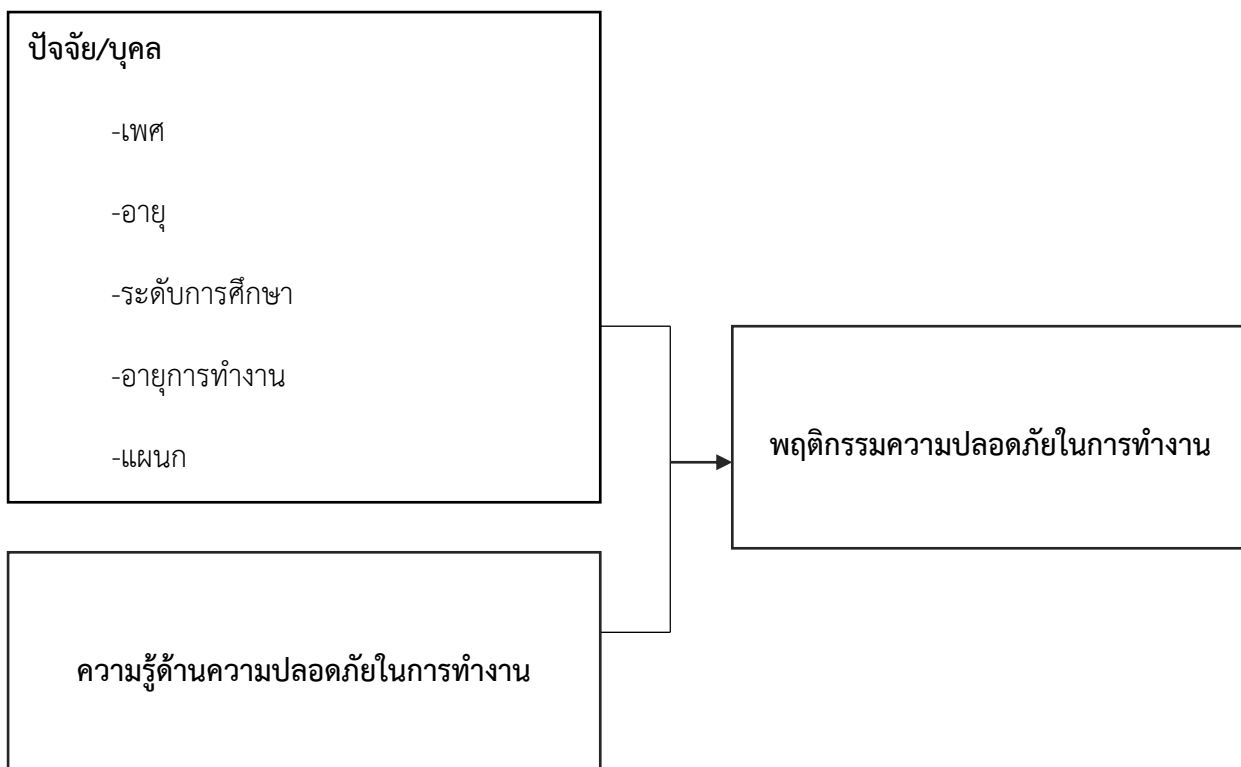
ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงความรู้และพฤติกรรมด้านความปลอดภัยของ
พนักงานห้างหุ้นส่วนจำกัด ปี.ลี้.กี้ โดยมีประชากร ในการศึกษาครั้งนี้ คือ โดยกำหนดเกณฑ์
ของการทำวิจัย ที่ต้องมีจำนวนพนักงานตั้งแต่ 40 คนขึ้นไป กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย
คือพนักงานในไลน์ผลิตของห้างหุ้นส่วนจำกัด ปี.ลี้.กี้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำนวน 78
คน จากทั้งหมด 95 คน โดยใช้สูตร ทาโรยามาเน่

3.ขอบเขตด้านระยะเวลา

ทำการศึกษาตามแผนในระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เริ่มตั้งแต่การสำรวจข้อมูลตลอดจน
การการสรุปผลงานวิจัย ตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2563 – 20 มีนาคม 2564

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1.8 กรอบแนวคิดในการศึกษา

จากภาพที่ 1.5 สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาได้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคล (ด้านเพศ อายุระดับ การศึกษา และอายุงาน และความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน) มีผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิต

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องความรู้และพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานห้าง
หุ้นส่วนจำกัด บี.อี.ที จ.พระนครศรอยุธยา มีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน
- 2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเกิดอุบัติเหตุ
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัย
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับความรู้
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน

ความหมายของความปลอดภัยในการทำงาน

ความหมายของความปลอดภัยในการทำงาน การประสบอันตรายจากการทำงาน
โรคจากการทำงานและอุบัติเหตุ (สถาบันความปลอดภัยในการทำงาน กรมสวัสดิการและ
คุ้มครองแรงงาน ,2555 : 5) ดังนี้ ความปลอดภัยในการทำงาน มีความหมายตรงกับคำใน
ภาษาอังกฤษว่า “Occupational Safety and Health” หมายความรวมถึง “ความปลอดภัย
และสุขภาพอนามัยในการ ทำงานของผู้ ประกอบอาชีพทั้งหลาย” ซึ่งผู้ประกอบอาชีพหรือผู้ใช้
แรงงานนั้น อาจทำงานในอุตสาหกรรมก่อสร้าง ขนส่ง เหมืองแร่ ป่าไม้ ประมง พาณิชยกรรม
เกษตรกรรม หรืออาชีพอื่นก็ได้

การประสบอันตรายจากการทำงาน มีความหมายครอบคลุมถึง การเกิดอุบัติเหตุจาก
การทำงานและ/หรือการเจ็บป่วยหรือโรคจากการทำงาน

โรคจากการทำงาน (Occupational Disease) บางครั้งมีผู้เรียกว่า “โรคจากการประกอบ
อาชีพ” หรือ “โรคอันเกิดขึ้นเกี่ยวเนื่องจากการทำงาน” หมายถึง การเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นกับ
ผู้ปฏิบัติงาน อันมีสาเหตุมาจากสภาพแวดล้อมการทำงานที่เป็นอันตรายลักษณะท่าทางการ
ทำงานที่ไม่เหมาะสม เช่น คนงาน โรงงานถ่านไฟฉายที่เป็นโรคแพ้พิษแมงกานีส โรคจากสาร
ตะกั่ว โรคผิวหนังจากสารเคมี หูตึงจากเสียง เป็นต้น

อุบัติเหตุ หมายถึง เหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ที่อาจเกิดจากการที่ไม่ได้คาดคิดไว้ล่วงหน้า
หรือไม่ทราบล่วงหน้า หรือขาดการควบคุม แต่เมื่อเกิดขึ้นแล้วมีผลให้เกิดการบาดเจ็บหรือความ

เจ็บป่วยจากการทำงานหรือการเสียชีวิต หรือความสูญเสียต่อทรัพย์สินหรือความเสียหายต่อสภาพแวดล้อมในการทำงานหรือต่อสาธารณชน

วิฑูรย์ สิมะโชคดี (2545, หน้า 34 อ้างถึงใน วิริติ คงใหญ่, 2551, หน้า10) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า ความปลอดภัย ดังนี้

1. ความปลอดภัย หมายถึง วิธีทางที่สิ่งมีชีวิตในโลกพึงปรารถนาไม่ว่าจะเป็นมนุษย์ หรือสัตว์ย่อมต้องการความปลอดภัย ทั้งสิ้น แต่การปรับตัวของตัวเองในการป้องกัน หรือเปลี่ยนแปลง ให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดความปลอดภัย นั้นมีความแตกต่าง

2. ความปลอดภัยทั่วไป หมายถึง การปราศจากภัย ซึ่งในทางปฏิบัติเป็นไปได้ ที่จะขจัดภัย ทุกชนิดให้หมดไปโดยสิ้นเชิง ความปลอดภัยจึงให้รวมถึงการปราศจากอันตรายที่มีโอกาสที่จะเกิดด้วย

3. ความปลอดภัยในการทำงาน หมายถึง สภาพการทำงานซึ่งปราศจากเหตุการณ์ที่จะทำให้เกิดอุบัติเหตุการประสบอันตรายโรคการเจ็บป่วยหรือความเดือดร้อนรำคาญเนื่องจากการทำงาน

สุรพล พะยอมแย้ม (2541 : 286) กล่าวว่า ความปลอดภัยในการทำงาน หมายถึง การที่ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติงานได้โดยไม่มีอุปสรรคใดๆ ขัดขวาง ซึ่งอุปสรรคนั้นอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ อุปสรรคที่ทราบและคาดการณ์ไว้ล่วงหน้าตามข้อมูลที่มีอยู่ และอุปสรรคที่ไม่คาดคิด และมีได้ควบคุมไว้ก่อน อุปสรรคประเภทหลังนี้เรียกรวม ๆ กันว่า “อุบัติเหตุ (accident)”

จากความหมายความปลอดภัยในการทำงาน สรุปได้ว่า ความปลอดภัยในการทำงาน หมายถึง สภาพแวดล้อมในการท างานของพนักงานที่ไม่ให้เกิดสถานการณ์ที่เกิดอุบัติเหตุอันก่อให้เกิดความ บาดเจ็บพิการ หรือเสียชีวิต ซึ่งความปลอดภัยในการท างานจะถูกควบคุมและป้องกัน โดยการดำเนินงาน ที่มีการกำหนดกิจกรรมด้านความปลอดภัย เพื่อลดความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานให้น้อย ที่สุด (ทรงศักดิ์ มณฑา : 2560)

ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs)

มาสโลว์ (Abraham H. Maslow) เป็นนักจิตวิทยาากลุ่มมนุษยนิยม ทฤษฎีของเขาได้ชื่อว่า ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ มาสโลว์ เชื่อว่า พฤติกรรมของมนุษย์เป็นจำนวนมากสามารถอธิบาย โดยใช้แนวโน้มของบุคคลในการค้นหาเป้าหมายที่จะทำให้ชีวิตของเขาได้รับความต้องการ ความปรารถนา และได้รับสิ่งที่มีความหมายต่อตนเอง เป็นความจริงที่จะกล่าวว่า กระบวนการของ แรงจูงใจเป็นหัวใจของ ทฤษฎีบุคลิกภาพของมาสโลว์ โดยเขาเชื่อว่ามนุษย์เป็น “สัตว์ที่มีความ ต้องการ” (wanting animal) และ เป็นการยากที่มนุษย์จะไปถึงขั้นของความพึงพอใจอย่าง สมบูรณ์ ในทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ มาสโลว์ เมื่อบุคคลปรารถนาที่จะได้รับความพึง พอใจและเมื่อบุคคลได้รับความพึงพอใจในสิ่งหนึ่งแล้วก็จะ ยังคงเรียกร้องความพึงพอใจสิ่งอื่น ๆ ต่อไป ซึ่งถือเป็นคุณลักษณะของมนุษย์ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความต้องการจะ ได้รับสิ่งต่าง ๆ อยู่เสมอ

มาสโลว์ กล่าวว่าความปรารถนาของมนุษย์นั้นติดตัวมาแต่กำเนิดและความปรารถนาเหล่านี้ จะ เรียงลำดับขั้นของความปรารถนา โดยลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ (The Need – Hierarchy Conception of Human Motivation) มาสโลว์ เรียงลำดับความต้องการของมนุษย์ จากขั้นต้นไปสู่ ความต้องการขั้นสูงสุดเป็นลำดับดังนี้ 1) ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological needs) 2) ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs) 3) ความต้องการ ความรักและความเป็นเจ้าของ (Belongingness and love needs) 4) ความต้องการได้รับความ นับถือยกย่อง (Esteem needs) 5) ความต้องการความประจักษ์ในตนเอง (Self-actualization needs)

รูปภาพที่ 1.6 ทฤษฎีลำดับ
<https://pantip.com/> คิ

ay of Needs)ที่มา :

ลำดับชั้นความต้องการของมาสโลว์ มีการเรียงลำดับชั้นความต้องการที่อยู่ในขั้นต่ำสุด จะต้องได้รับความพึงพอใจเสียก่อนบุคคลจึงจะสามารถผ่านพ้นไปสู่ความต้องการที่อยู่ในขั้นสูงขึ้น ตามลำดับดังจะอธิบายโดยละเอียดดังนี้

ลำดับชั้นที่ 1 ความต้องการทางร่างกาย (Physiological needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐาน ที่มีอำนาจมากที่สุดและสังเกตเห็นได้ชัดที่สุด จากความต้องการทั้งหมดเป็นความต้องการที่ช่วยการดำรงชีวิต ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำดื่ม ออกซิเจน การพักผ่อนนอนหลับ ความต้องการทางเพศ ความต้องการความอบอุ่น ตลอดจนความต้องการที่จะถูกกระตุ้น อวัยวะรับสัมผัส แรงขับของร่างกายเหล่านี้จะเกี่ยวข้องโดยตรงกับความอยู่รอดของร่างกายและของอินทรีย์ ความพึงพอใจที่ได้รับในขั้นนี้จะกระตุ้นให้เกิดความต้องการในขั้นที่สูงกว่าและถ้าบุคคลใดประสบความล้มเหลว ที่จะสนองความต้องการพื้นฐานนี้ก็จะไม่ได้รับการกระตุ้นให้เกิดความต้องการในระดับที่สูงขึ้น อย่างไรก็ตาม ถ้าความต้องการอย่างหนึ่งยังไม่ได้รับความพึงพอใจ บุคคลก็จะอยู่ภายใต้ความต้องการนั้น ตลอดไป ซึ่งทำให้ความต้องการอื่น ๆ ไม่ปรากฏหรือกลายเป็นความต้องการระดับรองลงไป

ลำดับชั้นที่ 2 ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs) เมื่อความต้องการทางด้านร่างกาย ได้รับความพึงพอใจแล้วบุคคลก็จะพัฒนาการไปสู่ขั้นใหม่ต่อไป ซึ่งขั้นตอนนี้เรียกว่าความต้องการ ความปลอดภัยหรือความรู้สึกมั่นคง (safety or security) มาสโลว์ กล่าวว่า ความต้องการความปลอดภัย นี้จะสังเกตได้ง่ายในทารกและในเด็กเล็ก ๆ เนื่องจากทารกและเด็กเล็ก ๆ ต้องการความช่วยเหลือและ ต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น ตัวอย่างทารกจะรู้สึกกลัวเมื่อถูกทิ้งให้อยู่ตามลำพัง หรือ เมื่อเขาได้ยินเสียงดัง ๆ หรือเห็นแสงสว่างมาก ๆ แต่ประสบการณ์และการเรียนรู้จะทำให้ความรู้สึกกลัวหมดไป

ความต้องการความปลอดภัย จะยังมีอิทธิพลต่อบุคคลแม้ว่าจะผ่านพ้นวัยเด็กไปแล้ว แม้ใน บุคคลที่ทำงานในฐานะเป็นผู้คุ้มครอง เช่น ผู้รักษาเงิน นักบัญชี หรือทำงานเกี่ยวกับการประกัน ต่าง ๆ และผู้ที่ทำหน้าที่ให้การรักษาพยาบาลเพื่อความปลอดภัยของผู้อื่น เช่น แพทย์พยาบาล แม้กระทั่ง คนชรา บุคคลทั้งหมดที่กล่าวมานี้จะเฝ้าหาความปลอดภัยด้วยกันทั้งสิ้น ศาสนาและปรัชญาที่มนุษย์ ยึดถือทำให้เกิดความรู้สึกมั่นคง เพราะทำให้บุคคลได้จัดระบบของตัวเองให้มีเหตุผลและวิถีทางที่ ทำให้บุคคลรู้สึก “ปลอดภัย” ความต้องการความปลอดภัย ในเรื่องอื่น ๆ จะเกี่ยวข้องกับการเผชิญ กับสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ สงคราม อาชญากรรม น้ำท่วม

แผ่นดินไหว การจลาจล ความสับสนไม่เป็นระเบียบ ของสังคมและเหตุการณ์อื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกับสภาพเหล่านี้

ลำดับขั้นที่ 3 ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Belongingness and Love needs) ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ เป็นความต้องการขั้นที่ 3 ความต้องการนี้จะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการทางด้านร่างกายและความต้องการความปลอดภัย ได้รับการตอบสนองแล้ว บุคคลต้องการได้รับความรักและความเป็นเจ้าของโดยการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวหรือกับผู้อื่น สมาชิกภายในกลุ่มจะเป็นเป้าหมายสำคัญสำหรับบุคคล กล่าวคือ บุคคลจะรู้สึกเจ็บปวดมากเมื่อถูกทอดทิ้งไม่มีใครยอมรับหรือถูกตัดออกจากสังคม ไม่มีเพื่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อจำนวนเพื่อน ๆ ญาติพี่น้องสามีหรือภรรยาหรือลูก ๆ ได้ลดน้อยลงไปนักเรียนที่ เข้าโรงเรียนที่ห่างไกลบ้านจะเกิดความต้องการเป็นเจ้าของอย่างยิ่ง และจะแสวงหาอย่างมากที่จะได้รับ การยอมรับจากกลุ่มเพื่อน

มาสโลว์ ยังย้ำว่าความต้องการความรักของคนจะเป็นความรักที่เป็นไปในลักษณะทั้งการรู้จักให้ความรักต่อผู้อื่นและรู้จักที่จะรับความรักจากผู้อื่น การได้รับความรักและได้รับการยอมรับ จากผู้อื่นเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า บุคคลที่ขาดความรักก็จะรู้สึกว่าชีวิตไร้ค่า มีความรู้สึกอ้างว้างและเศียตแค้น กล่าวโดยสรุป มาสโลว์ มีความเห็นว่า บุคคลต้องการความรักและ ความรู้สึกเป็นเจ้าของและการขาดสิ่งนี้มักจะเป็นสาเหตุให้เกิดความซับซ้อนคับใจและทำให้เกิดปัญหา การปรับตัวไม่ได้และความยินดีในพฤติกรรมหรือความเจ็บป่วยทางด้านจิตใจในลักษณะต่าง ๆ

ลำดับขั้นที่ 4 ความต้องการได้รับความนับถือยกย่อง (Self-Esteem needs) เมื่อความต้องการ ได้รับความรักและการให้ความรักแก่ผู้อื่นเป็นไปอย่างมีเหตุผลและทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจแล้ว พลังผลักดันในขั้นที่ 3 ก็ลดลงและมีความต้องการในขั้นต่อไปมาแทนที่ กล่าวคือ มนุษย์ต้องการที่จะ ได้รับความนับถือยกย่องออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรกเป็นความต้องการนับถือตนเอง (selfrespect) เป็นความต้องการมีอำนาจ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความแข็งแรง มีความสามารถในตนเอง มีผลสัมฤทธิ์ไม่ต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่นและมีความเป็นอิสระ ทุกคนต้องการที่จะรู้สึกว่าเขามีคุณค่าและมีความสามารถที่จะประสบความสำเร็จในงานภารกิจต่าง ๆ และมีชีวิตที่เด่นดัง ส่วนลักษณะที่ 2 เป็นความต้องการได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่น (esteem from others) เป็นความต้องการมีเกียรติยศการได้รับการยกย่อง ได้รับการยอมรับ ได้รับความสนใจ มีสถานภาพ มีชื่อเสียงเป็นที่กล่าวขานและเป็นที่ยอมรับ

ยินดี มีความต้องการที่จะได้รับความยกย่องชมเชยในสิ่งที่เขากระทำซึ่งทำให้รู้สึกว่าคุณค่าความสามารถของเขาได้รับการยอมรับจากผู้อื่น

ลำดับขั้นที่ 5 ความต้องการความประจักษ์ในตนเอง (Self-Actualization needs) ถึงลำดับขั้นสุดท้ายถ้าความต้องการลำดับขั้นก่อน ๆ ได้ทำให้เกิดความพึงพอใจอย่างมีประสิทธิภาพ ความต้องการเข้าใจตนเองอย่างแท้จริงก็จะเกิดขึ้น มาสโลว์ อธิบายความต้องการเข้าใจตนเองอย่างแท้จริงว่าเป็นความปรารถนาในทุกสิ่งทุกอย่างซึ่งบุคคลสามารถจะได้รับอย่างเหมาะสมบุคคลที่ ประสบผลสำเร็จในขั้นสูงสุดนี้จะใช้พลังอย่างเต็มที่ในสิ่งที่ท้าทายความสามารถและศักยภาพของเขา และมีความปรารถนาที่จะปรับปรุงตนเอง พลังแรงขับของเขาจะกระทำพฤติกรรมตรงกับความสามารถ ของตน กล่าวโดยสรุปการเข้าใจตนเองอย่างแท้จริงเป็นความต้องการอย่างหนึ่งของบุคคลที่จะบรรลุถึงจุดสูงสุดของศักยภาพ

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเกิดอุบัติเหตุ

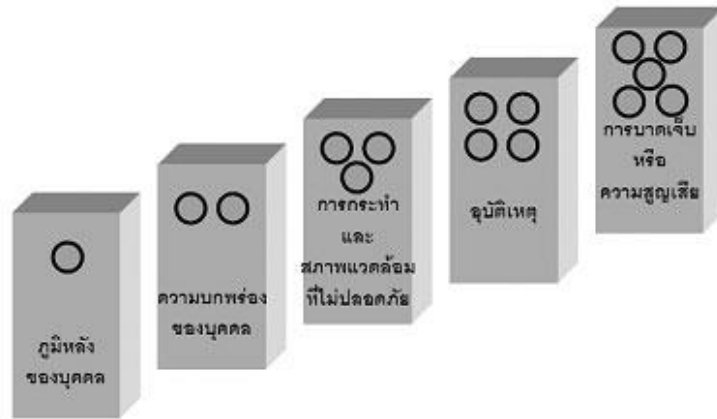
ชัยยุทธ ขวลิตนิธิกุล (2532: 1) ได้ให้ความหมายของ อุบัติเหตุจากการทำงาน หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญไม่ได้คาดคิดและไม่ได้ควบคุมไว้ก่อนในที่ทำงาน แล้วผลทำให้คนเกิดการบาดเจ็บ พิการ หรือเสียชีวิต และอาจทำให้ทรัพย์สินเสียหาย

ทฤษฎีโดมิโน (Domino Theory)

ทฤษฎีโดมิโน (Domino Theory) ของการเกิดอุบัติเหตุ สามารถเชื่อมโยงได้กับปรัชญาความปลอดภัยของ H.W. Heinrich (วิฑูรย์ สิมะโชคดี และวีรพงษ์ เฉลิมจิระรัตน์. 2547:21-23) ทฤษฎีโดมิโน กล่าวว่า การบาดเจ็บและความเสียหายต่าง ๆ เป็นผลสืบเนื่องมาจากอุบัติเหตุ ซึ่งเกิดสาเหตุของการกระทำที่ไม่ปลอดภัย หรือสภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัย โดยเปรียบเทียบเหมือนตัวโดมิโน ที่เรียงรายกันอยู่ 5 ตัวใกล้กัน ถ้าตัวหนึ่งตัวใดล้มย่อมมีผลทำให้ตัวโดมิโนตัวถัดไปล้มตามกันไปด้วย ตัวโดมิโนทั้ง 5 ตัว ได้แก่

1. สภาพแวดล้อมหรือภูมิหลังตัวบุคคล (Social Environment or Background)
2. ความบกพร่องผิดปกติของบุคคล (Defects of Person)
3. การกระทำหรือสภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัย (Unsafe Acts/Unsafe Conditions)
4. อุบัติเหตุ (Accident)

5. การบาดเจ็บหรือเสียหาย (Injury/Damages)

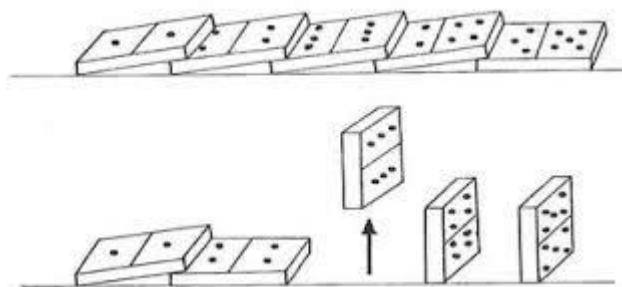
รูปภาพที่ 1.7 การแสดงตำแหน่งที่ตั้งโดมิโนทั้ง 5 ตัว

ที่มา : Domino Theory ทฤษฎีโดมิโนของการเกิดอุบัติเหตุ

<http://www.thaidisplay.com/content-40.html>

จากลักษณะของโดมิโนแต่ละตัวจะมีความสัมพันธ์ต่อกันเหมือนลูกโซ่ กล่าวคือสภาพแวดล้อมหรือภูมิหลังของบุคคล (สภาพครอบครัว ฐานะความเป็นอยู่ การศึกษาอบรม) ก่อให้เกิดความบกพร่องหรือผิดปกติของคนนั้น (ทัศนคติความปลอดภัยไม่ถูกต้อง ชอบเสี่ยงมากเกินไป) ก่อให้เกิดการกระทำ หรือสภาพการที่ไม่ปลอดภัย และก่อให้เกิดการบาดเจ็บหรือเสียหาย

ตามทฤษฎีโดมิโนหรือลูกโซ่ของอุบัติเหตุ เมื่อโดมิโนตัวที่ 1 ล้ม ตัวถัดไปจะล้มตามด้วยถ้าไม่ต้องการให้โดมิโนตัวที่ 4 ล้ม (ไม่เกิดอุบัติเหตุ) เราต้องเอาโดมิโนตัวที่ 3 ออก (การกระทำหรือสภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัย) ดังนั้นการบาดเจ็บหรือความเสียหายก็ไม่เกิดขึ้น

รูปภาพที่ 1.8 การป้องกันอุบัติเหตุโดยดึงโดมิโนตัวที่ 3 ออก

สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ

ชัยยุทธ ขวลิตนิธิกุล (2534) กล่าวถึงการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานว่าเกิดจาก 2 ส่วน คือ

1. สาเหตุนำ ได้แก่

1.1 ความผิดพลาดของการจัดการ เช่น หน่วยงานไม่มีการสอนเกี่ยวกับความปลอดภัยไม่มีการแก้จุดอันตรายต่าง ๆ ไม่มีการจัดการอุปกรณ์ความปลอดภัยให้

1.2 สภาพทางด้านจิตใจของคนงานไม่เหมาะสม เช่น อ่อนเพลียมาก สายตาไม่ดีมีร่างกายไม่เหมาะสมกับงานที่ทำ

2. สาเหตุโดยตรง มี 2 สาเหตุใหญ่ คือ การปฏิบัติงานไม่ปลอดภัยของคนงานและสภาพของงานไม่ปลอดภัย

2.1 การปฏิบัติงานที่ไม่ปลอดภัย เป็นการกระทำ ที่ไม่ปลอดภัยของคนงานในขณะที่ทำงาน ซึ่งจากสถิติการเกิดอุบัติเหตุ พบว่าร้อยละ 88 ของอุบัติเหตุเกิดขึ้นจากสาเหตุนี้ เช่น การใช้เครื่องจักร เครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ โดยไม่ได้รับมอบหมาย ไม่ใส่ใจต่อค่าเตือนต่าง ๆ เล่นตลกขณะตอนทำงาน ใช้เครื่องมือที่ชำรุด หรือใช้เครื่องมือไม่ถูกวิธี ไม่สวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่จัดให้

2.2 สภาพของงานที่ไม่ปลอดภัย เป็นสภาพแวดล้อมที่ไม่ปลอดภัยที่อยู่รอบ ๆตัวคนงาน พบว่าประมาณร้อยละ 10 ของอุบัติเหตุเกิดขึ้นเนื่องจากสาเหตุนี้ เช่น เครื่องมือที่ใช้ออกแบบไม่เหมาะสม สถานที่ทำงานมีการวางของเกะกะกีดขวางทางเดิน การจัดเก็บสารเคมีต่าง ๆ ไม่เหมาะสม บริเวณที่ทำงานลื่น ขรุขระแสงสว่างไม่เพียงพอ ไม่มีระบบเตือนภัยที่เหมาะสม

ทฤษฎีรูปแบบระบบความปลอดภัยของบอบ ฟเรนซ (Firenze System Model)

ทฤษฎีรูปแบบระบบความปลอดภัยของบอบ ฟเรนซ (Firenze System Model) มีแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบระบบความปลอดภัยว่า ในการศึกษาถึงสาเหตุของอุบัติเหตุ จะต้องศึกษาองค์ประกอบทั้งระบบซึ่งมีปฏิริยาสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน องค์ประกอบดังกล่าว ประกอบด้วย คน (Man) เครื่องจักร (Machine) และสิ่งแวดล้อม (Environment) ความสำคัญของ องค์ประกอบที่เป็น สาเหตุของอุบัติเหตุแต่ละองค์ประกอบมีความสำคัญต่อการตัดสินใจในการผลิตงาน และการเกิด อุบัติเหตุ ดังนี้

1) คนหรือผู้ปฏิบัติงาน (Man) ในการผลิตงานหรือทำงานในแต่ละขั้นผู้ปฏิบัติงานต้องตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย แต่การตัดสินใจในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายในแต่ละครั้งนั้นย่อมมีความเสี่ยงแอบแฝงอยู่เสมอ ดังนั้นในการตัดสินใจแต่ละครั้ง ผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีข้อมูลข่าวสารที่เพียงพอ ถ้าหากข้อมูลข่าวสารดี ถูกต้อง

ก็จะทำให้การตัดสินใจถูกต้อง แต่ถ้าข้อมูลไม่ถูกต้องก็จะทำให้การตัดสินใจนั้นผิดพลาดหรือมีความเสี่ยงสูงและทำให้เกิดความล้มเหลวในการทำงานซึ่งอาจจะส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุได้

2) อุปกรณ์เครื่องจักร (Machine) อุปกรณ์เครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตจะต้อง มีความพร้อมปราศจากข้อผิดพลาด ถ้าอุปกรณ์เครื่องจักรออกแบบไม่ถูกต้อง ไม่ถูกหลักวิชาการ หรือขาดการบำรุงรักษาที่ดียอมทำให้กลไกของเครื่องจักรปฏิบัติงานผิดพลาดซึ่งจะนำไปสู่การเกิดอุบัติเหตุ

3) สิ่งแวดล้อม (Environment) สภาพการทำงานและสิ่งแวดล้อมในการ ทำงานมีบทบาทสำคัญต่อการผลิต ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม ย่อมก่อให้เกิดปัญหาต่อผู้ปฏิบัติงานและเครื่องจักร ซึ่งจะเป็สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุได้ ฉะนั้น ก่อนที่จะตัดสินใจทุกครั้ง ผู้ปฏิบัติงานจะต้องหาข้อมูลเพื่อให้แน่ใจว่าการตัดสินใจนั้นถูกต้องโดยพิจารณาจากข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับงานที่ต้องปฏิบัติ และข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้น ถ้าหากข้อมูลมีจำนวนและคุณภาพมากพอก็จะทำให้ความเสี่ยงต่าง ๆ ลดลงอยู่ในขีดจำกัดที่อาจสามารถควบคุมได้ โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาดหรืออุบัติเหตุก็จะลดลง ด้วย (วิทยา, 2533: 23 - 24) จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นองค์การมีความจำเป็นต้องให้ข้อมูลแก่ ผู้ปฏิบัติงานมากที่สุดเพื่อเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงาน เช่น ใ้ทราบนโยบายความปลอดภัย ทราบกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ มีการฝึกอบรม เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับข้อมูลที่ดีในการทำงานเป็นการช่วยให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นการลดความผิดพลาดที่เกิดจากการ ตัดสินใจของผู้ปฏิบัติงานอีกด้วย

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัย

ความหมายของพฤติกรรม ได้มีผู้ให้ความหมายของพฤติกรรม ดังต่อไปนี้

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526: 10) กล่าวถึงพฤติกรรมว่า พฤติกรรม หมายถึง กิจกรรมทุกประเภทที่มนุษย์กระทำไม่ว่าสิ่งนั้นจะสังเกตเห็นได้หรือไม่ได้ เช่น การทำงานของหัวใจการทำงานของกล้ามเนื้อ การเดิน การพูด การคิด ความรู้สึก ความชอบ ความสนใจ เป็นต้น

กมลรัตน์ หลาสวงษ์ (2524: 132) กล่าวว่า พฤติกรรม คือ การแสดงออกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

สมโภชน เอี่ยมสุภาษิต (2543: 3) ใ้ให้ความหมายของพฤติกรรมว่า คือ สิ่งที่บุคคล กระทำ แสดงออกตอบสนองหรือโต้ตอบสิ่งใดสิ่งหนึ่งในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งที่สามารถสังเกตได้

ลิขิต กาญจนารณ (2525: 44) ให้ความหมายว่า พฤติกรรม หมายถึง กิจกรรมใดๆก็ตาม ของอินทรีย์ที่สังเกตได้โดยคนอื่น หรือโดยเครื่องมือของผู้ทดลอง เช่น เด็กรับประทานอาหาร พุด หัวเราะ และร้องไห้ กิริยาเหล่านี้กล่าวถึงพฤติกรรมทั้งสิ้น การสังเกตพฤติกรรมอาจทำได้โดยใช้เครื่องมือช่วย เช่น การใช้เครื่องตรวจคลื่นสมอง เป็นต้น

สิทธิโชค วรานุสันติกุล (2546: 126) ให้ความหมายว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำของอินทรีย์ (Organisor) หรือสิ่งมีชีวิตการกระทำนี้รวมถึงการกระทำที่เกิดขึ้นทั้งที่ผู้กระทำรู้ตัวหรือไม่ รู้ตัวก็ตามและไม่ว่าการกระทำนั้นผู้อื่นจะสังเกตเห็นได้หรือไม่ก็ตาม เช่น การเดิน การพุด หรือ การคิด การรับรู้ เป็นต้น

สุพัตรา ไทวรภา (2538: 6) ได้สรุปว่า พฤติกรรม คือ การแสดงออกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่สามารถสังเกตได้ในสถานการณ์นั้น ๆ

สุชาติ สุธรรมรักษ์ (2531: 6-8) ให้ความหมายไว้ว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำของสิ่งมีชีวิต ซึ่งในที่นี้จะเน้นการกระทำของมนุษย์ไม่ว่าการกระทำนั้นผู้กระทำรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ตาม แต่ไม่ว่าการกระทำนั้นผู้อื่นจะสังเกตเห็นได้หรือไม่ก็ตาม เช่น การเดิน การพุด หรือ การคิด การรับรู้ เป็นต้น

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งภายใต้สถานการณ์นั้น

ประเภทของพฤติกรรม

โยธิน ศันสนยุท และจุมพล พูลภัทรชีวิต (2524: 66) ได้กล่าววว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำต่างๆของมนุษย์หรือสัตว์ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ พฤติกรรมภายนอก และ พฤติกรรมภายใน

พฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior) ได้แก่ พฤติกรรมที่ผู้อื่นสามารถจะสังเกตได้โดยตรง เป็นการสังเกตโดยผ่านประสาทสัมผัสแยงย่อยออกเป็น พฤติกรรมที่สังเกตได้โดยตรงโดยไม่ตองใช้เครื่องมือช่วย บางคนเรียกพฤติกรรมนี้ว่า พฤติกรรมโมลาร์ (Molar Behavior) เช่น พฤติกรรมกินอาหาร อ้าปาก หัวเราะ ร้องไห้ หรือ ถีบจักรยาน เป็นต้น พฤติกรรมที่สังเกตไม่ได้โดยตรง โดยไม่ต้องใช้เครื่องมือช่วย บางคนเรียกพฤติกรรมประเภทนี้ว่า พฤติกรรมโมเลกุล (Molecular Behavior) เช่น การเต้นของหัวใจ ดูจากเครื่องมือแพทย์ พฤติกรรมการโกหก ตำรวจใช้ เครื่องจับเท็จ หรือความดันโลหิตดูจากเครื่องวัดความดันโลหิต เป็นต้น

พฤติกรรมภายใน (Covert Behavior) ได้แก่ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล จะรู้สึกตัวหรือไม่รู้สึกตัวก็ตามเป็นพฤติกรรมที่ผู้อื่นไม่สามารถจะทำการสังเกตได้โดยตรง ถ้าหากว่าผู้เป็นเจ้าของพฤติกรรมนั้นไม่บอกหรือไม่แสดงออก แงย่อยออกเป็นพฤติกรรมภายในที่เกิดขึ้นโดยรู้สึกตัว เกิดขึ้นโดยที่เจ้าของพฤติกรรมรู้ว่ามันเกิดแต่สามารถจะควบคุมความรู้สึกต่างๆที่เกิดขึ้นได้

และไม่บอกหรือไม่แสดงออก เช่น ปวดฟัน หิว โกรธ ตื่นเต้น เป็นต้น พฤติกรรมภายใน ที่เกิดขึ้น โดยไม่รู้สึกตัวแต่มีผลของพฤติกรรมภายนอกของบุคคลนั้น เช่น ความคิด ความปรารถนา ความคาดหวัง ความรัก ความสุข เป็นต้น

ความหมายของพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน

จากได้ที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน หมายถึง ลักษณะของการกระทำหรือแสดงออกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอยู่ภายใต้สภาวะที่ปราศจากอันตราย การเกิดอุบัติเหตุ รวมถึงปราศจากโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ การบาดเจ็บ พิการ ตาย อันเนื่องมาจากการทำงานทั้งต่อบุคคล ทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อม

สมถวิล เมืองพระ (2537: 54) กล่าวว่า ตามหลักพฤติกรรมศาสตร์แล้วพฤติกรรมความปลอดภัยจะเกิดขึ้นได้ต้องมีปัจจัยต่างๆหลายประการด้วยกัน สามารถจำแนกได้ 3 ลักษณะ คือ ปัจจัยที่ช่วยโน้มน้าวบุคคลให้เกิดพฤติกรรมความปลอดภัยเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความเข้าใจ ความเชื่อ ทศนคติ และค่านิยมของบุคคลที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมอนามัยของบุคคล ซึ่งพฤติกรรมนี้เกิดขึ้นจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลซึ่งส่วนใหญ่จะได้รับทั้งในทางตรงและทางอ้อมหรือจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง

หลักการทางพฤติกรรมกรรมการบริหารเพื่อความปลอดภัยในการทำงาน

หลักการพฤติกรรมกรรมการบริหารนี้เป็นหน้าที่ของผู้บริหารทุกระดับหรือพนักงานของฝ่ายจัดการ ซึ่งนับว่าเป็นหัวใจของงานความปลอดภัยในการทำงานเลยทีเดียว เพราะการปฏิบัติงานทุกอย่างถ้าขาดผู้บริหารที่ดีและเก่งแลงานนั้นสำเร็จได้ยากหรือสำเร็จได้แต่คุณภาพของผลผลิตก็อาจต่ำลงได้ ความพอใจในการทำงานและความปลอดภัยในการทำงานอาจไม่มีก็เป็นได้

พฤติกรรมกรรมการบริหารเพื่อความปลอดภัยในการงานก็เช่นเดียวกันถ้าขาดผู้บริหารที่เป็นผู้นำที่ดีและมีความสามารถแล้ว ก็อาจทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยในการทำงานได้ผู้บริหารเปรียบเสมือนเข็มทิศที่คอยบอกทางให้ผู้เดินทางไปสู่จุดหมายปลายทางอย่างปลอดภัย และเป็นเสมือนนายท้ายเรือที่คอยควบคุมเรือให้ไปสู่จุดหมายได้อย่างปลอดภัย หน้าที่ของผู้บริหารจะต้องกำหนดนโยบายวางแผนเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ไม่เสี่ยงต่อการเกิดอันตรายในการปฏิบัติงานมีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน มีความพอใจ มีขวัญกำลังใจ เป็นต้น ดังนั้นพฤติกรรมกรรมการบริหารเพื่อความปลอดภัยในการทำงานจึงต้องเน้นการร่วมมือกันของบุคคลทุกระดับ คือ โดยผู้บริหารแต่ละระดับมีหน้าที่แตกต่างกันจะแสดงให้เห็นขอแตกต่างกันในแง่ของการรับผิดชอบต่องานหรือลักษณะของงานของผู้บริหารระดับต่างๆ เพื่อความปลอดภัยในการทำงานโดยผู้บริหารระดับสูงจะรับผิดชอบในดานการวางแผนเป็นส่วนใหญ่ ขณะที่ผู้บริหารระดับตนจะรับผิดชอบมากในดานการควบคุม เป็นต้น

ปัจจัยในการกำหนดพฤติกรรมเสี่ยง

ถ้าบุคคลมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานอย่างปลอดภัยและเห็นประโยชน์ที่เกิดขึ้นต่อการกระทำดังกล่าวแล้วก็จะนำไปสู่ความตั้งใจที่จะลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ซึ่งทั้งหมดก็แสดงออกมาในรูปของพฤติกรรมนั่นเอง

กล่าวความมนุษย์ทุกคนเมื่อมีความรู้และความตระหนักเกิดขึ้นจะไปกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งๆ ออกมาและถ้าบุคคลนั้นมีทัศนคติ (Attitude) ที่ดีมองเห็นประโยชน์และคุณค่าของการกระทำนั้นๆ แล้วสิ่งเหล่านั้นก็จะนำไปสู่ความตั้งใจที่จะลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ออกมาได้ซึ่งทั้งหมดก็จะแสดงออกมาในรูปแบบของพฤติกรรมนั่นเองและเช่นเดียวกันกับความหวังทางสังคมที่อยู่รอบตัวบุคคลของแต่ละคน เมื่อทุกคนเห็นคุณค่าหรือประโยชน์แล้วก็จะทำให้เกิดบรรทัดฐานทางสังคมของบุคคลขึ้นมา ซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถทำให้บุคคลเกิดความตั้งใจที่จะลงมือปฏิบัติเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกมาได้ ซึ่งจากแนวคิดนี้แสดงให้เห็นว่าบรรทัดฐานทาง สังคม จะมีอิทธิพลต่อบุคคลรอบข้าง

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับความรู้

ความหมายของความรู้

เหมาะสมกับการวัดความรู้ตามคุณลักษณะที่แตกต่างกันไปสำหรับเครื่องมือที่ใช้วัดความรู้ที่นิยมใช้กันมากคือ แบบทดสอบ นักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับความรู้ (Knowledge) ไวหลายทงดังนี้

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2538: 7) ความรู้ หมายถึง การระลึกถึงเรื่องราวต่าง ๆ ที่เคยมีประสบการณ์มาแล้วได้ และรวมถึงการจำเนื้อเรื่องต่างๆ ทั้งที่ปรากฏอยู่ในแต่ละเนื้อหาวิชา และที่ เกี่ยวพันกับเนื้อหาวิชานั้นด้วย เช่น ระลึกหรือจำได้ถึงวัตถุประสงค์ วิธีการ แบบแผน และเค้าโครง ของเรื่องนั้น ๆ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526: 10) ได้สรุปว่า ความรู้ เป็นพฤติกรรมขั้นต้นซึ่งผู้เรียนเพียงแต่จำได้ อาจจะโดยการสำนึกหรือการมองเห็นได้ยิน จำได้ ความรู้ในที่นี้ได้แก่ความรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความ ความหมาย ขอเท็จจริง ทฤษฎี กฎ โครงสร้าง วิธีการแก้ปัญหาเหล่านี้เป็นต้น

จิตรา วสุวานิช (2523: 6) ได้ให้คำจำกัดความของความรู้ ความจำ วาหมายถึง การจำ ขอเท็จจริง เรื่องราว รายละเอียดที่ปรากฏในตำราหรือสิ่งที่ได้รับการบอกกล่าวได้

อนันต์ ศรีโสภณ (2525 อ้างถึงใน จิรวรรณ สุตสุนทร, 2551:16) กล่าวว่าความรู้ หมายถึง ความจำในสิ่งที่เคยมีประสบการณ์มาก่อนโดยมีความหมายครอบคลุมถึงความรู้

เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาเฉพาะ เช่น ความรู้เกี่ยวกับความจริงต่างๆ ความรู้เกี่ยวกับวิธีการและการดำเนินงานที่เกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

จึงพอสรุปได้ว่า ความรู้ (Knowledge) หมายถึงข้อเท็จจริงกฎเกณฑ์ข้อมูลและข่าวสาร ที่ได้รับจากประสบการณ์ และรวบรวมเป็นความจำเก็บสะสมไว้ และแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมให้ปรากฏสังเกตได้

เครื่องมือที่ใช้วัดความรู้

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2535 อ้างถึงใน ศุภฤกษ์ ดวงขวัญ, 2548: 25-26) ได้กล่าวไว้ว่า เครื่องมือที่ใช้วัดความรู้ มีหลายชนิดแต่ละชนิดมีความเหมือน (Test) ประเภทของแบบทดสอบมีลักษณะต่างกันมากทั้งในรูปแบบการนำไปใช้และจุดมุ่งหมายในการสร้างขึ้น ซึ่งสามารถแบ่งแบบทดสอบ ออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1) แบบทดสอบความเรียง (Essay Test) เป็นแบบทดสอบที่กำหนดคำถามให้ผู้ตอบจะต้องเรียงคำตอบเอง ลักษณะเด่นอยู่ที่ให้อิสระแก่ผู้ตอบ ผู้ตอบจะต้องเรียงความรู้ความเข้าใจและความคิดเห็นแล้วเขียนคำตอบเองตามที่ถนัด ผู้ตอบต้องใช้เวลาส่วนมากไปในการคิดและเขียนคำตอบ

2) แบบทดสอบแบบตอบสั้น (Short Answer Test) เป็นแบบที่กำหนดให้และกำหนดให้ ตอบสั้น ๆ ผู้ตอบต้องหาคำตอบเองเหมือนกับแบบความเรียง แต่จำกัดคำตอบให้ตอบ

3) แบบทดสอบและแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Item Test) เป็นแบบที่กำหนดให้ทั้งคำถามและคำตอบ ผู้ตอบจะต้องเลือกคำตอบที่กำหนดให้ ลักษณะเด่นของแบบทดสอบแบบเลือกตอบจะต้องใช้เวลาส่วนมากไปในการอ่านและคิดสวนการตอบใช้เวลาอันน้อยการตรวจวิเคราะห์ทำได้ง่ายและสะดวก

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิจิต กมลรัตน์(2552) ศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการ :บริษัทอิติตยา เบอร์ล่า เคมีคัลส์ (ประเทศไทย) จำกัด (ฟอสเฟต ดีวีชั้น) การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการของ บริษัท อิติตยา เบอร์ล่า เคมีคัลส์ (ประเทศไทย) จำกัด (ฟอสเฟต ดีวีชั้น) 2) เพื่อระบุปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการ บริษัท อิติตยา เบอร์ล่า เคมีคัลส์ (ประเทศไทย)จำกัด (ฟอสเฟต ดีวีชั้น) 3) เพื่อค้นหาแนวทางในการดำเนินกิจกรรมเพื่อลดการเกิดอุบัติเหตุในโรงงานที่เกิดจากพฤติกรรมการทำงานที่ไม่ปลอดภัยของพนักงาน บริษัท อิติตยา เบอร์ล่าเคมีคัลส์(ประเทศไทย) จำกัด (ฟอสเฟต ดีวีชั้น) โดย

ทำการศึกษาจากแบบสอบถามสำหรับพนักงานระดับปฏิบัติการ ซึ่งแหล่งข้อมูลที่สำคัญประกอบด้วย พนักงาน บริษัท อิตายา เบอร์ล่า เคมีคัลส์ (ประเทศไทย) จำกัด (พอสเฟด ดีวีชั่น) จำนวนทั้งสิ้น 135 ราย

ผลการศึกษารูปตามวัตถุประสงค์ 1. ระดับพฤติกรรมความปลอดภัย ซึ่งมี 4 ด้านคือ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านเครื่องจักรอุปกรณ์ ด้านสภาพแวดล้อม และด้านการจัดการ โดยภาพรวมพบว่า กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีพฤติกรรมความปลอดภัยด้านสภาพแวดล้อมสูงถึงสูงมาก 2. ปัจจัยที่มีผลพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน 3 ตัวคือ เพศ (ชาย) อายุงาน และทัศนคติโดยตัวแปรเพศ (ชาย) เป็นความสัมพันธ์ในทางลบ ($Beta = -0.232$) ส่วนอีก 2 ตัวแปรคือ ทัศนคติ ($Beta = 0.199$) และความรู้ เป็นความสัมพันธ์ทางบวก นั่นคือ เพศชายมีพฤติกรรมความปลอดภัยน้อยกว่าเพศหญิง ผู้มีอายุงานนานกว่า และผู้ที่มีทัศนคติดีกว่าจะมีพฤติกรรมความปลอดภัยมากกว่า 3. แนวทางในการดำเนินกิจกรรมเพื่อลดการเกิดอุบัติเหตุในโรงงานที่เกิดจากพฤติกรรมการทำงานที่ไม่ปลอดภัยของพนักงาน คือ กิจกรรมของฝ่ายการบริหาร, กิจกรรมด้านการส่งเสริมและกิจกรรมด้านการฝึกอบรม

นคร สະสม (2551) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการทำงานอย่างปลอดภัยในการป้องกันตนเองจากการทำงาน ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการทำงานที่ไม่ปลอดภัยศึกษาทัศนคติเรื่องการป้องกันอันตรายจากการทำงาน และศึกษาความรู้เรื่องการป้องกันอันตรายจากการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิต โรงงานบริษัท แมทเทล กรุงเทพฯ จำกัด กลุ่มตัวอย่าง คือ พนักงานฝ่ายผลิตโรงงานบริษัท แมทเทล กรุงเทพฯ จำกัด จำนวน 322 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการทำงานอย่างปลอดภัยในการป้องกันตนเองจากการทำงานในระดับสูง มีทัศนคติและความรู้เรื่องการป้องกันอันตรายจากการทำงานอยู่ในระดับสูง กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์การทำงานในฝ่ายผลิต แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการทำงานอย่างปลอดภัยในการป้องกันตนเองจากการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา แผนกที่สังกัด และตำแหน่งงานไม่ก่อให้เกิดพฤติกรรมการทำงานอย่างปลอดภัยในการป้องกันตนเองจากการทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ ระดับการศึกษา แผนกที่สังกัดและตำแหน่งงานแตกต่างกันมีผลต่อความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนอายุ สถานภาพ และ ประสบการณ์ การทำงานในฝ่ายผลิต ไม่ก่อให้เกิดความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา และแผนกที่สังกัด แตกต่างกันมีผลต่อทัศนคติเรื่องการป้องกันอันตรายจากการทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนเพศ อายุ สถานภาพ ประสบการณ์การทำงานในฝ่ายผลิตและตำแหน่งงาน ไม่ก่อให้เกิดทัศนคติเรื่องการป้องกันอันตรายจากการทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานอย่างปลอดภัยในการป้องกันตนเองจากการทำงานมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทัศนคติเรื่องการป้องกันอันตรายจากการทำงานกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานอย่างปลอดภัยในการป้องกันตนเองจากการทำงานมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพบว่าความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานกับทัศนคติเรื่องการป้องกันอันตรายจากการทำงานมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

แกวฤทธิ์ แกวชัยเทียม (2548: 86-93) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ การจัดการความปลอดภัยและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการ ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้การจัดการความปลอดภัย และพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ของพนักงานระดับปฏิบัติการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงานรวมถึงศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างการรับรู้การจัดการความปลอดภัยและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน กลุ่มตัวอย่าง เป็นพนักงานระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานประจำในบริษัทผลิตผลิตภัณฑ์เคมีแห่งหนึ่ง จำนวน 212 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ คาร์ยละเอียด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน t - test, one - way ANOVA และ Pearson's Product Moment Correlation Coefficient ผลการวิจัย พบว่าพนักงานระดับปฏิบัติการมีการรับรู้การจัดการความปลอดภัย และพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานอยู่ในระดับดีมาก ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าพนักงานที่มีอายุ สถานภาพสมรส อายุการทำงาน ประสบการณ์การฝึกอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัยและ ประสบการณ์การเกิดอุบัติเหตุในการทำงานแตกต่างกันมีการรับรู้การจัดการความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน มีเพียงพนักงานที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีการรับรู้การจัดการความปลอดภัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพบว่าพนักงานที่มีอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อายุการทำงาน ประสบการณ์การฝึกอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัย และประสบการณ์ การเกิดอุบัติเหตุในการทำงานแตกต่างกัน มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานไม่ แตกต่างกัน และการรับรู้การจัดการความปลอดภัยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยใน การทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.312

สุระ จันลา (2547: 123) การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อศึกษาระดับการรับรู้ระบบความปลอดภัย และพฤติกรรมความปลอดภัย เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยสวน

บุคคลที่มี อิทธิพลต่อการรับรู้ระบบความปลอดภัยและพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงาน ระดับ ปฏิบัติการในโรงงานอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ในเขตนิคมอุตสาหกรรมบ้านหว้า (ไฮเทค) โดย ไขกลุ่มตัวอย่างจำนวน 388 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และนำข้อมูลมา ทดสอบค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่ออธิบายผลและนำเสนอในลักษณะ ตาราง ผลการศึกษา พบว่า ระดับการรับรู้ระบบความปลอดภัยและพฤติกรรมความปลอดภัย ของพนักงานอยู่ในระดับดี มาก ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ระบบความปลอดภัยได้ แก่ ปัจจัยด้านเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อ พฤติกรรมความปลอดภัย ประกอบด้วย ปัจจัยด้านเพศ อายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และปัจจัยด้านระดับ การศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การรับรู้ระบบ ความปลอดภัยมีความสัมพันธ์ ทางบวกกับพฤติกรรมความปลอดภัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์เป็นบวก

รัตนวรรณ ศรีทองเสถียร (2542: 120) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับ การรับรู้ระบบความปลอดภัยและพฤติกรรมความปลอดภัย ศึกษาเปรียบเทียบลักษณะส่วนบุคคลที่มี อิทธิพลต่อการรับรู้ระบบความปลอดภัยและพฤติกรรมความปลอดภัย ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การรับรู้ระบบความปลอดภัยและพฤติกรรมความปลอดภัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ในการศึกษาคือ พนักงานฝ่ายผลิตที่ทำงานเกี่ยวข้องกับเครื่องจักร โรงงานผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า ในเขตนิคม อุตสาหกรรมบางกระเจี จำนวน 305 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ ข้อมูลด้วย คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS/FW 7.5 ผลการวิจัยพบว่า พนักงานมีการรับรู้ระบบ ความปลอดภัย และพฤติกรรมความปลอดภัยอยู่ในระดับดีมาก พนักงานที่มีลักษณะส่วนบุคคล แตกต่างกันมีการ รับรู้ระบบความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน พนักงานหญิง พนักงานที่ไม่เคย ประสบอุบัติเหตุจากการ ทำงาน พนักงานที่เคยอบรมด้านความปลอดภัย และพนักงานที่เคย อบรมการใช้อุปกรณ์ป้องกัน อันตรายส่วนบุคคลมีพฤติกรรมความปลอดภัยดีกว่าพนักงานชาย พนักงานที่เคยประสบอุบัติเหตุ จากการ ทำงาน พนักงานที่ไม่เคยอบรมด้านความปลอดภัย และพนักงานที่ไม่เคยอบรมการใช้ อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.002, 0.005, 0.02, 0.003 ตามลำดับ การรับรู้ระบบความปลอดภัยมีความสัมพันธ์ ทางบวกกับพฤติกรรมความปลอดภัย ($r = 0.420$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

ศุภวัฒน์ เตชะพิทักษ์ (2548: 89) การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรม ความ ปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท โคราช เดนจิ จำกัด (K2) และความ สัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงาน โดยจำแนกตาม สถานภาพส่วนบุคคลของพนักงาน กลุ่มตัวอย่าง คือ พนักงาน บริษัท โคราช เดนจิ จำกัด (K2) จำนวน 218 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้

แบบสอบถาม ทำการ วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยการร้อยละ ค่าเฉลี่ย และสวนเบี่ยงเบนมาตรฐานและไคสแควร์ ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ระดับปานกลาง 3 ด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย ดังนี้ ด้านการจัดการ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านเครื่องมือเครื่องจักรและอุปกรณ์ และด้านคน ตามลำดับ ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการ ปฏิบัติงานของพนักงาน พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อายุงาน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นความถี่ในการฝึกอบรม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของ พนักงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

พรเกียรติ เนติขจร (2546: 87-90) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ เพื่อศึกษาระดับ แรงจูงใจในการป้องกันอุบัติเหตุด้านการประเมินอันตราย ได้แก่ การรับรู้ความรุนแรงของอุบัติเหตุ และการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดอุบัติเหตุ แรงจูงใจ ในการป้องกันอุบัติเหตุด้านการประเมินการ เผชิญปัญหา ได้แก่ ความคาดหวังในความสามารถของตนเองและความคาดหวังในประสิทธิผลของ การตอบสนอง และพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงาน เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย ส่วนบุคคล แรงจูงใจในการป้องกันอุบัติเหตุด้านการประเมินปัญหา และแรงจูงใจในการป้องกัน อุบัติเหตุด้านการประเมินการเผชิญปัญหากับพฤติกรรมความปลอดภัย เพื่อสร้างสมการทำนาย พฤติกรรมความปลอดภัยจากองค์ประกอบการรับรู้ความรุนแรงของอุบัติเหตุ การรับรู้โอกาสเสี่ยง ของการเกิดอุบัติเหตุ ความคาดหวังในความสามารถของตนเอง และความคาดหวังในประสิทธิผล ของการตอบสนอง กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้เป็นพนักงานระดับปฏิบัติการในโรงงาน ประกอบรถยนต์ จำนวน 254 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามการรับรู้ความรุนแรงของอุบัติเหตุ แบบสอบถามการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิด อุบัติเหตุ แบบสอบถามความคาดหวังในความสามารถของตนเอง แบบสอบถามความคาดหวังใน ประสิทธิผลของการตอบสนอง และแบบสอบถามพฤติกรรมความปลอดภัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความสัมพันธ์ ไคสแควร์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยได้ข้อสรุป ดังนี้ พนักงานระดับปฏิบัติการโรงงานประกอบรถยนต์มีแรงจูงใจในการป้องกันอุบัติเหตุด้านการประเมินอันตราย ด้านการประเมินการเผชิญปัญหา และพฤติกรรมความปลอดภัยในระดับสูง อายุ งาน แรงจูงใจในการป้องกันอุบัติเหตุด้านการประเมินอันตราย ได้แก่ การรับรู้ความรุนแรงของ อุบัติเหตุ และการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดอุบัติเหตุ แรงจูงใจในการป้องกัน อุบัติเหตุ

านการ ประเมินการเผชิญปัญหา ได้แก่ ความคาดหวังในความสามารถของตนเอง และความคาดหวังใน ประสิทธิภาพของการตอบสนองมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมความปลอดภัยอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ตัวแปรความคาดหวังในความสามารถของตนเอง และการรับรู้โอกาสเสี่ยง ของการเกิดอุบัติเหตุ สามารถทำนายพฤติกรรมความปลอดภัยได้ร้อยละ 35.4

พีรดา พึ่งพิงพัก (2542: 181) วิทยานิพนธ์นี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงานในโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ โดยศึกษาเฉพาะกรณีพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอะไหล่ประกอบเครื่องยนต์ทั่วไปแห่งหนึ่ง โดยใช้วิธีชาติพันธุ์ เพื่อทำความเข้าใจวัฒนธรรมความปลอดภัยของพนักงาน การวิเคราะห์นิยามต่อความปลอดภัยในการ ทำงาน ซึ่งสะท้อนแบบแผนพฤติกรรมความปลอดภัยที่เกิดจากการเรียนรู้และ ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ระหว่างบุคคลในบริบทของการทำงาน ผลการศึกษาพบว่า ประการแรก บริบททางกายภาพ ประชากร และวัฒนธรรมของงานอุตสาหกรรมกำหนดวิธีการทำงานของ พนักงาน พนักงานถูกจัดวาง ตำแหน่งการทำงานและทางสังคมใหม่มีความเป็นปัจเจกบุคคลมากขึ้น ส่วนในบริบททางประชากร พนักงานจัดวางตำแหน่งงานตามเพศ โดยพนักงานหญิงถูกกำหนดให้ ทำงานที่ใช่ความรู้และทักษะง่าย ๆ พนักงานชายถูกกำหนดให้ทำงานที่ต้องใช้ความรู้และทักษะที่ สูงกว่า สำหรับบริบทวัฒนธรรมการทำงานอุตสาหกรรมเป็นเงื่อนไขให้พนักงานทำงานหนักมากขึ้นและยอมรับความเสี่ยงจากการทำงาน เพื่อแลกกับสิ่งจูงใจทางเศรษฐกิจ ประการที่สอง พนักงานนิยามความหมายต่อความปลอดภัยว่าเป็น ความปลอดภัยจากอุบัติเหตุจากการทำงาน เป็นความปลอดภัยที่ขึ้นอยู่กับตัวพนักงาน ผู้ที่ต้องป้องกัน ตนเอง ส่วนฝ่ายบริหารนิยามความปลอดภัยจากอุบัติเหตุจากการทำงานว่าหมายถึงหน้าที่และความ รับผิดชอบของพนักงาน สำหรับการนิยามความหมายต่อความปลอดภัยจากการเจ็บป่วยอัน เนื่องมาจาก การทำงานว่า เป็นความปลอดภัยจากการเจ็บป่วยขั้นรุนแรงที่มีผลกระทบต่อการทำงาน และกิจกรรมอื่น ๆ ในชีวิตประจำวัน ฝ่ายบริหารนิยามการเจ็บป่วยจากการทำงานบนพื้นฐานองค์ ความรู้ทาง อาชีวเวชศาสตร์ นอกจากนี้ คนงานยังนิยามต่อความปลอดภัยในการทำงานครอบคลุม ถึง ความมั่นคงทางเศรษฐกิจและความปลอดภัยทางจิตใจซึ่งแสดงออกในรูปการประกอบพิธีกรรม เลี้ยงเครื่อง ประการที่สาม พฤติกรรมเสี่ยงในการทำงานหมายถึงวัฒนธรรมการทำงานที่ขาดมิติ ของ ความปลอดภัย ฝ่ายบริหารนิยามพฤติกรรมเสี่ยงของคนงานว่าหมายถึง พฤติกรรมการ ทำงานที่เกิด จากความตั้งใจที่จะเสี่ยงของคนงาน ผู้ที่ขาดจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อ ความปลอดภัยของ ตนเอง คนงานนิยามพฤติกรรมเสี่ยงของตนเองว่าเป็นการปรับพฤติกรรม การทำงานให้เข้ากันได้กับ วัฒนธรรมการทำงาน ที่ต้องการการผลิตที่มีคุณภาพและปริมาณให้ ไตมากที่สุด ภายใต้การควบคุม และแรงจูงใจทางเศรษฐกิจ เพื่อสร้างความมั่นคงในการทำงาน

และฐานะทาง เศรษฐกิจ ประการสุดท้าย นิยามความปลอดภัยบนฐานของความรับผิดชอบของ
คนงาน สะท้อนถึง วิธีการแก้ไขปัญหาระดับปัจเจก คนงานเรียนรู้และปรับตัวด้านสุขภาพ และ
ความปลอดภัยในการ ทำงาน ด้วยวิธีการตรวจสุขภาพซ้ำเพื่อลดความวิตกกังวลต่อภาวะ
สุขภาพ หมุนเวียนเข้า - ออกงาน บ่อย ๆ เพื่อหลีกเลี่ยงอันตราย เรียนรู้อันตรายในการทำงาน
จากการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นกับตนเองและ เพื่อนร่วมงานและรักษาอาการเจ็บป่วยที่ไม่รุนแรงด้วย
ตนเอง และรับการรักษาจากแพทย์เมื่อมี อาการเจ็บป่วยรุนแรง และปรับปรุงสภาพการทำงาน
ให้ปลอดภัยด้วยตนเอง

ทวิวัตร บุญทริกพรพันธ์ (2547: 68) การศึกษาเรื่อง ทักษะจิตด้านความปลอดภัยในการ
ทำงานของพนักงานแผนกทอผ้า กรณีศึกษา บริษัทแห่งหนึ่งในอำเภอพระประแดง จังหวัด
สมุทรปราการ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน
แผนกทอผ้า และศึกษาแนวทางส่งเสริมด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานแผนกทอ
ผ้าของบริษัทแห่งหนึ่ง ในอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ โดยใช้แบบสอบถามเป็น
เครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยศึกษาพนักงานแผนกทอผ้า ประกอบด้วย พนักงานทอผ้า ชาย
เครื่อง และภารโรง รวมทั้งสิ้น 77 คน และนำมาประมวลผลการศึกษา ด้วยคอมพิวเตอร์
โปรแกรม SPSS และสถิติที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์ คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย
มัชฌิมเลขคณิต (Mean) ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่าง สวน
ใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 79.2 กลุ่ม ตัวอย่างทั้งหมดส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี ร้อย
ละ 41.1 มีการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 89.7 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มี
ประสบการณ์การทำงานในช่วง 16 - 20 ปี ร้อยละ 21.2 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยได้รับ
คำแนะนำเกี่ยวกับอันตรายที่เกิดขึ้นจากการทำงาน ร้อยละ 88.7 ซึ่ง สวนใหญ่ได้รับคำแนะนำ
จากการอบรมที่บริษัทจัดให้ ร้อยละ 58.2 และไม่เคยได้รับคำวินิจฉัยจาก แพทย์ว่ามีอาการเจ็บ
ป่วยเนื่องจากทำงาน ร้อยละ 89.0 นอกจากนี้ยังได้วิเคราะห์ถึง เพศ อายุ ระดับ การศึกษา
ลักษณะงานและประสบการณ์การทำงาน ที่มีผลต่อทัศนคติทางด้านความปลอดภัย และ แนว
ทางส่งเสริมการลดอุบัติเหตุ ผลปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างมีทั้งเห็นด้วย และเห็นด้วยอย่างยิ่ง ทำ
ให้ ทราบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อความปลอดภัยและแนวทางส่งเสริมการลด
อุบัติเหตุ สำหรับความต้องการของกลุ่มตัวอย่างนั้น ผลการศึกษา พบว่า พนักงานแผนกทอผ้าส
วนใหญ่ ร้อยละ 90.9 ต้องการให้มีการตรวจสุขภาพประจำปี รองลงมา คือ ต้องการให้ติดพั
ดลมหรือ เครื่องปรับอากาศในที่ทำงาน ร้อยละ 85.7 และต้องการให้มีการอบรมและให้ความรู้
เกี่ยวกับความ ปลอดภัยในการทำงานก่อนเริ่มทำงาน ร้อยละ 58.4 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา
ในครั้งนี้ ผู้ประกอบการควรใส่ใจ และให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมในการทำงาน
ทัศนคติทางด้าน ความปลอดภัย แนวทางส่งเสริมการลดอุบัติเหตุและความต้องการของ

พนักงานแผนกทอผ้า เนื่องจากสิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่สามารถส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพของการผลิต และเป็นสิ่งที่จะช่วยให้สภาพการทำงานมีบรรยากาศที่ดีขึ้น ซึ่งส่งผลดีทั้ง ต่อร่างกายและจิตใจของพนักงาน นอกจากนี้แล้วผู้ประกอบการควรจะมีการให้ความรู้เกี่ยวกับด้าน ความปลอดภัยก่อนเข้าทำงาน และฝึกอบรมพนักงานเป็นระยะ ๆ เช่น อบรมทุก ๆ 3 เดือนหรือ 6 เดือน เป็นต้น การจัดให้มีการอบรม และให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานก่อนเริ่มทำงานเป็นการแสดงถึงความเอาใจใส่ของนายจ้างต่อความปลอดภัยของพนักงาน ซึ่งเป็น การให้ ความรู้พนักงานเพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นได้ สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การปลูกฝังจิตสำนึกให้พนักงานทุกคนตระหนักถึงความปลอดภัยเป็นสำคัญในการปฏิบัติงาน สุดท้าย คือ ในสวนของพนักงานที่ควรให้ความร่วมมือกับนายจ้างในเรื่องการปฏิบัติตามกฎข้อบังคับด้านความปลอดภัย รวมทั้งควรเอาใจใส่ดูแลเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์เสมอ โดยถือว่าเป็นห่วงเป็นตาให้นายจ้างในการสอดส่องดูแลความปลอดภัยในการทำงาน ซึ่งผลที่ได้ก็นับยอมเป็นผลดีต่อนายจ้างและลูกจ้างเอง

อัศวชาติ ตินสุสานนท์ (2546: 126) ศึกษาเรื่อง ความรู้ ทักษะติดต่อพฤติกรรมด้านความปลอดภัยของพนักงานการไฟฟ้าสวนภูมิภาค กรณีศึกษาในสายงานธุรกิจวิศวกรรม ธุรกิจก่อสร้าง และบำรุงรักษา ผลการวิจัยพบว่า พนักงานมีระดับความรู้ด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับสูง ทักษะติดต่อ ด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับที่ดี และพฤติกรรมด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับปานกลาง พนักงานที่มี อายุ ตำแหน่งงาน และอายุงาน ที่แตกต่างกันมีความรู้ความปลอดภัยแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01, 0.05 และ 0.01 ตามลำดับ สวนพนักงานที่มีเพศ ระดับการศึกษา การฝึกอบรม และการประสบอุบัติเหตุจากการทำงานที่แตกต่างกัน มีความรู้ความปลอดภัยไม่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพนักงานที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน อายุ งาน การฝึกอบรมและการประสบอุบัติเหตุจากการทำงานที่แตกต่างกันมีทัศนคติด้านความปลอดภัย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่าความรู้และทัศนคติด้านความปลอดภัยมี ความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ความรู้และพฤติกรรมด้านความปลอดภัยไม่ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และทัศนคติและพฤติกรรมด้านความปลอดภัยมี ความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

พิมพ์ใจ สายวิภู (2541: 3-4) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ระดับความรู้ ทักษะติดต่อ และการปฏิบัติต่อความปลอดภัยในการทำงาน (2) เปรียบเทียบความรู้ ทักษะติดต่อ และการ ปฏิบัติต่อความปลอดภัยในการทำงานของนักศึกษาที่มีลักษณะส่วนบุคคล และบุคลิกภาพแตกต่างกัน (3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และทัศนคติกับการปฏิบัติต่อความ

ปลอดภัยในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขต การศึกษา 4 จำนวน 342 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ แบบสอบถามลักษณะส่วนบุคคล แบบสอบถามความรู้เรื่องความปลอดภัยในการทำงาน แบบวัด บุคลิกภาพ EPI แบบวัดทัศนคติและแบบวัดการปฏิบัติต่อความปลอดภัยในการทำงาน วิเคราะห์ ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS for Windows ผลการวิจัยพบว่า (1) นักศึกษามีความรู้เรื่องความปลอดภัยในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง มีทัศนคติ และการปฏิบัติต่อความปลอดภัยในการทำงานอยู่ในระดับดี (2) นักศึกษาที่คะแนนรายวิชา ความปลอดภัย อาชีพของบิดา ระดับการศึกษาของบิดา สถานศึกษา และบุคลิกภาพต่างกัน มีความรู้เรื่องความปลอดภัยในการทำงานแตกต่างกัน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ สวมนักศึกษาที่เพศ คะแนนเฉลี่ยสะสม อาชีพของมารดา รายได้ของครอบครัว ระดับการศึกษาของมารดาต่างกัน ไม่พบว่า มีความรู้เรื่องความปลอดภัยในการทำงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (3) นักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม คะแนนรายวิชาความปลอดภัย สถานศึกษาและ บุคลิกภาพต่างกัน มีทัศนคติต่อความปลอดภัยในการทำงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สวมนักศึกษาที่ เพศ อาชีพของบิดาและมารดา รายได้ของครอบครัว ระดับการศึกษาของบิดาและมารดาต่างกัน ไม่พบว่ามีทัศนคติต่อความปลอดภัยในการทำงานแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ (4) นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพ และสถานศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติต่อความปลอดภัยในการทำงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สวมนักศึกษาที่ เพศ คะแนนเฉลี่ยสะสม คะแนน รายวิชาความปลอดภัย อาชีพของบิดาและมารดา รายได้ของครอบครัว ระดับการศึกษาของบิดา และมารดาต่างกัน ไม่พบว่ามีทัศนคติต่อความปลอดภัยในการทำงานแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ (5) ความรู้กับการปฏิบัติ ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สวมน ทัศนคติกับการปฏิบัติต่อความปลอดภัยในการทำงาน พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ

จิตรา วิมลธำรง (2538: 4-5) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ ทัศนคติ ความรู้ เกี่ยวกับความปลอดภัยกับความปลอดภัยกับการจัดการความปลอดภัยของผู้ควบคุมโรงงาน อุตสาหกรรมผลิตยางรถจักรยานยนต์ในจังหวัดสมุทรสาคร ผลการศึกษา พบว่า (1) ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยมีความสัมพันธ์กับการจัดการความปลอดภัย อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05และทัศนคติต่อการจัดการความปลอดภัยไม่มีผลต่อการจัดการความปลอดภัย (2) ทัศนคติต่อการจัดการความปลอดภัยไม่ขึ้นอยู่กับอายุ ประสบการณ์ทำงาน ระดับ การศึกษา และประสบการณ์อบรมความปลอดภัย (3) ความรู้เกี่ยวกับการจัดการความปลอดภัยไม่ขึ้นอยู่กับอายุ ประสบการณ์ทำงาน และระดับการศึกษา แต่ขึ้นอยู่กับประสบการณ์อบรมความปลอดภัยการจัดการความปลอดภัยขึ้นอยู่กับอายุ ประสบการณ์ทำงานที่ระดับ

นัยสำคัญ ทางสถิติ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ แต่ไม่ขึ้นอยู่กับ ระดับการศึกษา และประสบการณ์อบรมความปลอดภัย

สุพัตรา โทวารากา (2538 : 1-2) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่มีผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของคณงานในโรงงานทอผ้ามีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาผลของการจัดกิจกรรม เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่มีผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยใน การทำงานของคณงานในโรงงานทอผ้า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ คณงานแผนกปน และแผนกทอของ โรงงานทอผ้าไทยคูราโบ จำนวนอย่างละ 25 คน ซึ่งเป็นการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมให้ความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานโดยมีกลุ่มตัวอย่างผานขั้นตอนการจัดกิจกรรมจำนวน 37 คน จากแผนกปน 20 คน และแผนกทอ 17 คน ผลการวิจัย พบว่า คณงานที่ผานกิจกรรมดังกล่าว มีพฤติกรรมดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในทำนองเดียวกัน คณงานแบบวัดเจตคติหลังการทดลองจัดกิจกรรมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นสามารถกล่าวได้ว่าความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมด้านความปลอดภัย ในการทำงานมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก

วไลพร ภิญโญ (2544 : 82-85) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัย กรณีศึกษา พนักงานระดับปฏิบัติการโรงงานผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้าแห่งหนึ่งในจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า เพศ ระดับการศึกษา แรงจูงใจในการป้องกันอุบัติเหตุด้านการเผชิญปัญหา ไตแก ความ คาดหวังในความสามารถของตนเองและความคาดหวังในประสิทธิผลของการตอบสนองมี ความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมความปลอดภัยและพบว่าความคาดหวังในความสามารถของ ตนเองสามารถอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมความปลอดภัยได้

อริศรา ปาดแมน (2543: 3) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้สภาพการทำงานที่เป็นอันตรายกับพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยของพนักงานฝ่ายผลิต บริษัท รองเท้าบาจาแห่งประเทศไทย จำกัด (มหาชน) โรงงานบางพลี จำนวน 260 คน พบว่า 1. พนักงานมีการรับรู้สภาพการทำงานที่เป็นอันตราย และพฤติกรรม การทำงานที่ ปลอดภัยอยู่ในระดับปานกลาง 2. พนักงานที่มี เพศ อายุ วุฒิการศึกษา แผนกงาน อายุงานที่ต่างกัน และ ประสบการณ์ การอบรมที่ต่างกัน มีการรับรู้สภาพการทำงานที่เป็นอันตรายไม่แตกต่างกัน 3. พนักงานที่มี เพศ อายุ วุฒิการศึกษา แผนกงาน อายุงานที่ต่างกัน มีพฤติ กรรมการทำงานที่ปลอดภัยไม่แตกต่างกัน มีเพียงพนักงานที่มีประสบการณ์การอบรมต่างกันเท่านั้น ที่มีพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 4. จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่า การรับรู้สภาพการทำงาน ที่เป็นอันตราย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัย อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r = 0.958$)

บทที่ 3

วิธีการดำเนินศึกษา

รูปแบบการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้และพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน ห้างหุ้นส่วนจำกัด ปี.ลี้.กั จ. พระนครศรีอยุธยา และเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานห้างหุ้นส่วนจำกัด ปี.ลี้.กั จ.พระนครศรีอยุธยา โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในงานวิจัยนี้คือ พนักงานห้างหุ้นส่วนจำกัด ปี.ลี้.กั มีจำนวนทั้งหมด 95 คน
กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้คือ พนักงานห้างหุ้นส่วนจำกัด ปี.ลี้.กั จำนวน 78คน

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรพนักงานในแผนกต่างๆ

แผนก	
Low care	High care
สินค้าพิเศษ	หันเบคอน
ตีไส้กรอก	ฉลากสินค้า
อัดไส้กรอกธรรมชาติ	คลังสินค้า
อัดไส้กรอกพลาสติก	ซูเปอร์
ห้องหมู	หันแฮม
อบไส้กรอก	ไทยอินเตอร์
อบเบคอน	แพ็คไส้กรอก
แกะไก่	ตัดไส้กรอก
	รีดไส้กรอก
รวม จำนวน 42 คน	รวม จำนวน 36 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับ ความรู้ และพฤติกรรม ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานห้างหุ้นส่วนจำกัด บี.ลี้.ค.ที จ.พระนครศรีอยุธยา โดย แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 10 ข้อ โดยกำหนดให้แต่ละข้อถูกต้องดังนี้

ข้อ คำตอบ	
1.	ใช่
2.	ใช่
3.	ใช่
4.	ไม่ใช่
5.	ไม่ใช่
6.	ใช่
7.	ใช่
8.	ใช่
9.	ใช่
10.	ใช่

ตารางที่ 3.2 ข้อคำตอบ เกี่ยวกับความรู้และพฤติกรรมความปลอดภัย

เกณฑ์ในการแปลผลระดับความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน โดยดูจากจำนวนข้อที่ตอบถูก มีเกณฑ์ดังนี้ (Boom, 1986)

เกณฑ์	แปลผล
ตอบถูก 8 ข้อขึ้นไป (ร้อยละ 80)	มีความรู้สูง
ตอบถูกระหว่าง 6-7 ข้อ (ร้อยละ 60-79)	มีความรู้ปานกลาง
ตอบถูกต่ำกว่า 6 ข้อ (ร้อยละ 59)	มีความรู้ต่ำ

ตอนที่3 แบบสอบถามเกี่ยวกับด้านความปลอดภัยในการทำงานเป็นแบบเลือกตอบเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 3 ระดับ แบ่งเป็นคำถามเชิงบวกและข้อคำถามเชิงลบจำนวน 10 ข้อ โดยมีหลักเกณฑ์ในการให้คะแนนดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.3 เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน

ข้อคำถามเชิงบวก	คะแนน	ข้อคำถามเชิงลบ	คะแนน
เป็นประจำ	3	เป็นประจำ	3
บางครั้ง	2	บางครั้ง	2
ไม่เคย	1	ไม่เคย	1

สำหรับเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน (ซูใจ คูหารัตนไชย, 2542) มีรายละเอียดดังนี้

$$\text{สูตรอันตรายภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{ค่า} = \frac{3-1}{3} = 0.67$$

ค่าเฉลี่ย	แปลความ
2.64 - 3.00	หมายถึง มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานมาก
1.67 - 2.63	หมายถึง มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานปานกลาง
1.00 - 1.66	หมายถึง มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานน้อย

การตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นสำหรับการศึกษาวิจัยไปทำการทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

การทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมานำไปให้อาจารย์นิเทศพิจารณาและตรวจสอบความเหมาะสมของภาษาที่ใช้เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง และนำไปตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน

1. รองศาสตราจารย์ดร.พุดมพิงศ์ สัตยวงศ์ทิพย์ คณะบดีประจำคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
2. อาจารย์วรลักษณ์ สมบูรณ์ชาติ อาจารย์ประจำสาขาอาชีพอนามัยและความปลอดภัย คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
3. คุณดาราวพร บุญชู เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยระดับวิชาชีพประจำโรงงานห้างหุ้นส่วนจำกัด ปี.ลี้.ค.กั

การตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) จากสูตร (Riviovelli and Hambleton,1997)

เห็นว่าสอดคล้อง	ให้คะแนน +1
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน 0
เห็นว่าไม่สอดคล้อง	ให้คะแนน -1

โดยใช้สูตรการหาค่า IOC คือ $IOC = \Sigma R/N$

IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้อง

ΣR หมายถึง ผลรวมของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนของผู้เชี่ยวชาญ

ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา(Item Objective Congruence:IOC) ทั้งนี้ค่า IOC ของแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ด้านความปลอดภัย เท่ากับ 1.00 และแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน เท่ากับ 1.00 จึงสรุปได้ว่าแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้และพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงาน ใช้ได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive analysis)

1.1. ข้อมูลเชิงปริมาณ เช่น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

1.2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ เช่น เพศ,อายุ,ระดับการศึกษา,อายุการทำงาน,แผนกที่ทำ , วิเคราะห์และนำเสนอโดยใช้ความถี่และร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistic)

- หาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson) โดยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อทดสอบค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความรู้กับตัวแปรพฤติกรรมความปลอดภัย สำหรับค่านัยสำคัญทางสถิติใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

- ทดสอบค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล (อายุ ระดับการศึกษาและอายุงาน)กับตัวแปรพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน โดยใช้สถิติ (One-way ANOVA)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัย“การศึกษาความรู้และพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานห้างหุ้นส่วนจำกัด บี.ลี้.ค.กั จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”โดยมีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาความรู้และพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานห้างหุ้นส่วนจำกัด บี.ลี้.ค.กั จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานห้างหุ้นส่วนจำกัด บี.ลี้.ค.กั จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพนักงานในไลน์ผลิตของห้างหุ้นส่วนจำกัด บี.ลี้.ค.กั จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากการใช้สูตร ทาโรยามาเน่ ได้เก็บตัวอย่างพนักงานในไลน์ผลิต จำนวน 78 คน จากทั้งหมด 95 คน ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์เป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของพนักงานห้างหุ้นส่วนจำกัด บี.ลี้.ค.กั จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานห้างหุ้นส่วนจำกัด บี.ลี้.ค.กั จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์พฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานห้างหุ้นส่วนจำกัด บี.ลี้.ค.กั จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของพนักงานห้างหุ้นส่วนจำกัด บี.ลี้.ค.กั จังหวัด

พระนครศรีอยุธยา

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นของพนักงานห้างหุ้นส่วนจำกัด บี.ลี้.ค.กั จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอายุการทำงาน แผนก โดยมีรายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	28	35.9
หญิง	50	64.1
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	4	5.1
20-29 ปี	21	26.9
30-39 ปี	23	29.5
40-49 ปี	26	33.3
50 ปีขึ้นไป	4	5.1
ต่ำกว่า 20 ปี	4	5.1
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	1	1.3
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6	29	37.2
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	21	26.9
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	22	28.2
ปวช.	5	6.4
ปวส.	0	0.00
ปริญญาตรี	0	0.00
อายุการทำงาน		
น้อยกว่า 1 ปี	16	20.5
1-3 ปี	21	26.9
4-6 ปี	11	14.1
มากกว่า 6 ปี	30	38.5
แผนก		
Low care	42	53.8
High care	36	46.2
รวม	78	100

จากตารางที่ 4.1 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 50 คน ร้อยละ 64.1 และเพศชาย จำนวน 28 คน ร้อยละ 35.9 มีอายุอยู่ในช่วง 40-49 ปี มากที่สุด จำนวน 26 คน ร้อยละ 33.3 รองลงมาคืออายุ 30-39 ปี อายุ 20- 29 ปี ต่ำกว่า 20 ปี และ 50 ปีขึ้นไป ร้อยละ 29.5 26.9 5.1 และ 5.1 ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในช่วงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 29 คน ร้อยละ 37.2 รองลงมา คือระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 22 ร้อยละ 28.2 ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 21 คน ร้อยละ 26.9 ปวช. จำนวน 5 คน ร้อยละ 6.4 ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 1คน ร้อยละ 1.3 และ ปวส.กับ ปริญญาตรี ไม่พบ โดยส่วนใหญ่มีอายุการทำงาน มากกว่า 6 ปี จำนวน 30 คน ร้อยละ 38.5 รองลงมา คืออายุการทำงาน 1-3 ปี จำนวน 21 คน ร้อยละ 26.9 อายุการทำงานน้อยกว่า 1 ปี จำนวน 16 คน ร้อยละ 20.5 และอายุการทำงาน 4-6 ปี จำนวน 11 คน ร้อยละ 14.1 โดยส่วนใหญ่อยู่ในแผนกฝั่ง Low care จำนวน 42 คน ร้อยละ 53.8 และรองลงมาคือฝั่ง High care จำนวน 36 คน ร้อยละ 46.2

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานห้างหุ้นส่วน จำกัด ปี.ลี้ค.กี้ จ.พระนครศรีอยุธยา

การวิเคราะห์ความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน ห้างหุ้นส่วนจำกัด ปี.ลี้ค.กี้ จ.พระนครศรีอยุธยา จากแบบสอบถามความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน จำนวน 10 ข้อ โดยสามารถแสดงผลการวิเคราะห์ความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน ดังแสดงในตารางที่ 4.2 และตารางที่ 4.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของพนักงานที่ตอบคำถามถูกต้อง จำแนกเป็นรายชื่อ (n = 78)

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1.หากเกิดอุบัติเหตุขึ้นให้พนักงานรีบแจ้ง หัวหน้างาน หน่วยความปลอดภัย หรือ จป.วิชาชีพ ทันที	78	100
2.วิธีการใช้ถังดับเพลิงมี 4 ขั้นตอน คือ ดึง ปลด กด ฉีด	77	98.7
3.การทำงานกับสารเคมี หากสารเคมีกระเด็นเข้าดวงตาให้รีบล้างด้วยน้ำเปล่า 15 นาที แล้วรีบไปพบแพทย์	77	98.7
4.พนักงานสามารถโดยสารไปกับลิฟต์ขนส่งสินค้าพร้อมกับวัสดุดิบหรือสิ่งของได้	70	89.7
5.การปฏิบัติงานกับเครื่องจักรสามารถให้พนักงานเข้าใหม่ปฏิบัติได้ทันทีตั้งแต่วันแรกที่มาปฏิบัติงาน	66	84.6
6.การไม่สวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล PPE ที่จัดไว้ให้เมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้นจะเกิดความรุนแรงมากขึ้น	76	97.4
7.สีของป้ายสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความปลอดภัย คือ สีเขียว	72	92.3
8.อุบัติเหตุส่วนใหญ่เกิดจากพฤติกรรมที่เสี่ยง เช่น การเดินสไลด์ การหยอกเล่นกัน เป็นต้น	76	97.4
9.พื้นที่ส่วนใหญ่ในไลน์ผลิตค่อนข้างลื่น ต้องระมัดระวัง และมีสติ อยู่เสมอในการเดิน	78	100
10.ความปลอดภัยในการทำงาน คือ ความปลอดภัยของชีวิตและสุขภาพอนามัยที่ดีในการทำงาน	78	100

จากตารางที่ 4.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ในเรื่อง หากเกิดอุบัติเหตุขึ้นให้พนักงานรีบแจ้ง หัวหน้างาน หน่วยความปลอดภัย หรือ จป.วิชาชีพ ทันที คิดเป็นร้อยละ 100 และพื้นที่ส่วนใหญ่ในไลน์ผลิตค่อนข้างลื่น ต้องระมัดระวัง และมีสติ อยู่เสมอในการเดิน คิดเป็นร้อยละ 100 และความปลอดภัยในการทำงาน คือ ความปลอดภัยของชีวิตและสุขภาพอนามัยที่ดีในการทำงาน คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมา คือ เรื่องวิธีการใช้ถังดับเพลิงมี 4 ขั้นตอน คือ ดึง ปลด กด ฉีด และการทำงานกับสารเคมี หากสารเคมีกระเด็นเข้าดวงตาให้รีบล้างด้วยน้ำเปล่า 15 นาที แล้วรีบไปพบแพทย์ คิดเป็นร้อยละ 98.7 รองลงมา เรื่อง การไม่สวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล PPE ที่จัดไว้ให้ เมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้นจะเกิดความรุนแรงมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 97.4 และเรื่อง อุบัติเหตุส่วนใหญ่เกิดจากพฤติกรรมที่เสี่ยง เช่น การเดินสไลด์ การหยอกเล่นกัน เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 97.4 รองลงมา เรื่อง สีของป้ายสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความ

ปลอดภัย คือ สีเขียว คิดเป็นร้อยละ 92.3 เรื่อง พนักงานสามารถโดยสารไปกับลิฟต์ขนส่งสินค้าพร้อมกับวัตถุอันตรายหรือสิ่งของได้ คิดเป็นร้อยละ 89.7 และเรื่อง การปฏิบัติงานกับเครื่องจักรสามารถให้พนักงานเข้าใหม่ปฏิบัติได้ทันทีตั้งแต่วันแรกที่มาปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 84.6

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของพนักงาน จำแนกตามระดับความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน (n=78)

ระดับความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
ความรู้สูง	78	100
ความรู้ปานกลาง	-	-
ความรู้ต่ำ	-	-
รวม	78	100

จากตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของพนักงาน จำแนกตามระดับความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้สูง คิดเป็นร้อยละ 100

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานห้างหุ้นส่วนจำกัด ปี.ลี้.กี้ จ.พระนครศรีอยุธยา

การวิเคราะห์พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานห้างหุ้นส่วนจำกัด ปี.ลี้.กี้ จ.พระนครศรีอยุธยา จากแบบสำรวจความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน จำนวน 10 ข้อ โดยสามารถแสดงผลการวิเคราะห์พฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน ดังแสดงในตารางที่ 4.4 ดังนี้

ตารางที่ 4.4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน (n=78)

พฤติกรรม ความปลอดภัย ในการทำงาน	จำนวน ร้อยละ ของ			$\bar{x}$	S.D.	แปลความ	อันดับ
	พฤติกรรมความปลอดภัยใน						
	การทำงาน						
เป็นประจำ (ร้อยละ)	บางครั้ง (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)					
1. ท่านหยอก ล้อเล่นกับเพื่อน ร่วมงาน ขณะ ปฏิบัติงาน	0 (0.00)	35 (44.9)	43 (55.1)	2.55	0.501	มีพฤติกรรม ความปลอดภัย ในการทำงาน ค่อนข้างมาก	9
2. ท่านเก็บ เครื่องมือ อุปกรณ์ เป็น ระเบียบเรียบร้อย ทุกครั้งหลังเลิกใช้ งาน	78 (100)	0 (0.00)	0 (0.00)	1.00	0.000	มีพฤติกรรม ความปลอดภัย ในการทำงาน มาก	1

พฤติกรรม ความปลอดภัย ในการทำงาน	จำนวน ร้อยละ ของ พฤติกรรมความปลอดภัยใน การทำงาน			S.D.	แปรความ	อันดับ	
	เป็น ประจำ (ร้อยละ)	บางครั้ง (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)				$\bar{x}$
3.ท่านปฏิบัติตาม กฎความ ปลอดภัยอย่าง เคร่งครัด	76 (97.4)	2 (2.6)	0 (0.00)	1.03	0.159	มีพฤติกรรม ความปลอดภัย ในการทำงาน มาก	4
4.ท่านปฏิบัติตาม ป้ายเตือนความ ปลอดภัยอย่าง เคร่งครัด	75 (96.2)	3 (3.8)	0 (0.00)	1.04	0.194	มีพฤติกรรม ความปลอดภัย ในการทำงาน มาก	6
5.ท่านแต่งกาย เหมาะสม เรียบร้อยถูกต้อง ตามลักษณะงาน	76 (97.4)	2 (2.6)	0 (0.00)	1.03	0.159	มีพฤติกรรม ความปลอดภัย ในการทำงาน มาก	5
6.ท่านทำงานใน บริเวณที่มีเสียง ดัง (เกิน 85dBA)	24 (3.08)	37 (47.4)	17 (21.8)	1.91	0.724	มีพฤติกรรม ความปลอดภัย ในการทำงาน ปานกลาง	10

พฤติกรรม ความปลอดภัย ในการทำงาน	จำนวน ร้อยละ ของ			$\bar{x}$	S.D.	แปลความ	อันดับ
	พฤติกรรมความปลอดภัยใน การทำงาน	เป็น ประจำ (ร้อยละ)	บางครั้ง (ร้อยละ)				
7.ท่านทำงานใน บริเวณพื้นที่ที่มี แสงสว่างเพียงพอ	73 (93.6)	5 (6.4)	0 (0.00)	1.06	0.247	มีพฤติกรรม ความปลอดภัย ในการทำงาน มาก	7
8.ท่านตรวจสอบ อุปกรณ์ เครื่องมือ ก่อน เริ่มงาน	77 (98.7)	1 (1.3)	0 (0.00)	1.01	1.113	มีพฤติกรรม ความปลอดภัย ในการทำงาน มาก	2
9.ท่านสวมใส่ หมวกกันน็อคทุก ครั้งที่นำ รถจักรยานยนต์ มาทำงาน	77 (98.7)	1 (1.3)	0 (0.00)	1.03	0.226	มีพฤติกรรม ความปลอดภัย ในการทำงาน มาก	3
10.ท่านสวมใส่ อุปกรณ์ป้องกัน อันตรายส่วน บุคคล PPE ตาม แผนกที่ตนใช้ ทำงาน	73 (93.6)	3 (3.8)	2 (2.6)	1.09	0.367	มีพฤติกรรม ความปลอดภัย ในการทำงาน มาก	8
ภาพรวม				1.27	0.369		

จากตารางที่ 4.4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานห้างหุ้นส่วนจำกัด บี.ลี้.กั จ.พระนครศรีอยุธยา พบว่า พนักงานมีพฤติกรรมความปลอดภัยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.27 (S.D.=0.369) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

พนักงานมีพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงาน เรื่อง ท่านเก็บเครื่องมือ อุปกรณ์ เป็นระเบียบเรียบร้อยทุกครั้งหลังเลิกใช้งาน เป็นอันดับ 1 อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 1.00 (S.D.=0.00) และท่านตรวจสอบอุปกรณ์ เครื่องมือ ก่อนเริ่มงาน เป็นอันดับ 2 อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 1.01 (S.D.=1.113) และท่านสวมใส่หมวกกันน็อกทุกครั้งที่น่ารถจักรยายนยนต์มาทำงาน เป็นอันดับ 3 อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 1.03 (S.D.=0.226) และท่านปฏิบัติตามกฎความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด เป็นอันดับ 4 อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 1.03 (S.D.=0.226) และท่านแต่งกายเหมาะสมเรียบร้อยถูกต้องตามลักษณะงาน เป็นอันดับ 5 อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 1.03 (S.D.=0.159) และท่านปฏิบัติตามป้ายเตือนความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด เป็นอันดับ 6 อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 1.04(S.D.=0.194) และท่านทำงานในบริเวณพื้นที่ที่มีแสงสว่างเพียงพอ เป็นอันดับ 7 อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 1.06 (S.D.=0.247) และท่านสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล PPE ตามแผนกที่ตนใช้ทำงาน เป็นอันดับ 8 อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 1.09 (S.D.=0.367) และท่านหยอกล้อเล่นกับเพื่อนร่วมงาน ขณะปฏิบัติงาน เป็นอันดับ 9 อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ค่าเฉลี่ย 2.55 (S.D.=0.501) และสุดท้ายท่านทำงานในบริเวณที่มีเสียงดัง (เกิน 85dBA) เป็นอันดับ 10 อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.91 (S.D.=0.724)

ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน

การตั้งสมมติฐาน

$H_0 : p=0$ (ปัจจัยด้านบุคคลกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ไม่มีความสัมพันธ์กัน)

$H_1 : p \neq 0$ (ปัจจัยด้านบุคคลกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน มีความสัมพันธ์กัน)

สมมติฐานทางสถิติ

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2 = \dots = \mu_k$$

H_1 : มี μ อย่างน้อย 1 คู่ ที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรเพศกับ
ตัวแปรพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน

ANOVA					
	Sum of Squares	df	Mean Squares	F	Sig.
Between Groups	0.016	1	0.016	0.70	0.792
Within Groups	17.932	76	0.236		
Total	17.949	77			

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.8 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยสถิติ ANOVA พบว่า พนักงานที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานที่ไม่แตกต่างกัน เพราะ ค่า Sig = 0.792 ซึ่งมีค่ามากกว่า ระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ 0.05 จึงยอมรับ H_0 ดังนั้น ปัจจัยด้านบุคคล (เพศ) ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอายุกับตัว

ANOVA					
	Sum of Squares	df	Mean Squares	F	Sig.
Between Groups	0.394	1	0.394	0.382	0.538
Within Groups	78.286	76	1.030		
Total	78.679	77			

แปรพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.9 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยสถิติ ANOVA พบว่า พนักงานที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานที่ไม่แตกต่างกัน เพราะ ค่า Sig = 0.538 ซึ่งมีค่ามากกว่า ระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ 0.05 จึงยอมรับ H0 ดังนั้น ปัจจัยด้านบุคคล (อายุ) ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรระดับการศึกษา กับตัวแปรพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน

ANOVA					
	Sum of Squares	df	Mean Squares	F	Sig.
Between Groups	0.962	1	0.962	0.741	0.592
Within Groups	98.577	76	1.297		
Total	99.538	77			

จากตารางที่ 4.10 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยสถิติ ANOVA พบว่า พนักงานที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานที่ไม่แตกต่างกัน เพราะค่า Sig = 0.592 ซึ่งมีค่ามากกว่า ระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ 0.05 จึงยอมรับ H₀ ดังนั้น ปัจจัยด้านบุคคล (ระดับการศึกษา) มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน

ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอายุการทำงาน กับตัวแปรพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน

ANOVA					
	Sum of Squares	df	Mean Squares	F	Sig.
Between Groups	0.279	1	0.279	0.196	0.659
Within Groups	107.939	76	1.420		
Total	108.218	77			

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.11 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยสถิติ ANOVA พบว่า พนักงานที่มีอายุการทำงานต่างกัน มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานที่ไม่แตกต่างกัน เพราะค่า Sig = 0.695

ซึ่งมีค่ามากกว่า ระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ 0.05 จึงยอมรับ H0 ดังนั้น ปัจจัยด้านบุคคล(อายุการทำงาน) ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน

ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรแผนกกับ

ตัวแปรพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน

ANOVA					
	Sum of Squares	df	Mean Squares	F	Sig.
Between Groups	0.037	1	0.037	0.146	0.704
Within Groups	19.348	76	0.255		
Total	19.385	77			

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่4.12 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยสถิติ ANOVA พบว่า พนักงานที่อยู่ในแผนกที่ต่างกัน มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานที่ไม่แตกต่างกัน เพราะค่า Sig = 0.704 ซึ่งมีค่ามากกว่า ระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ 0.05 จึงยอมรับ H0 ดังนั้น ปัจจัยด้านบุคคล(แผนก) ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทสรุปการวิจัยเรื่องการศึกษาความรู้และพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน
ห้างหุ้นส่วนจำกัด ปี.ลี้.กั จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีบทสรุปสามารถอธิบายได้ดังนี้

5.1สรุปผลการวิจัย

5.2การอภิปรายผล

5.3ข้อเสนอแนะ

5.1สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยจะนำเสนอใน 2 ส่วน ดังนี้

5.1.1 การสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ซึ่งได้แก่
ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard
Deviation) ผลการวิเคราะห์พบว่า

5.1.1.1 พนักงานส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 64.1 และเป็นเพศชาย คิดเป็น
ร้อยละ 35.9

5.1.1.2 พนักงานส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 40-49 ปี มากที่สุด จำนวน 26 คน ร้อยละ
33.3 รองลงมาคืออายุ 30-39 ปี อายุ 20- 29 ปี ต่ำกว่า 20 ปี และ 50 ปีขึ้นไป ร้อยละ 29.5
26.9 5.1 และ 5.1 ตามลำดับ

5.1.1.3 พนักงานส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในช่วงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน
29 คน ร้อยละ 37.2 รองลงมา คือระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 22 ร้อยละ 28.2
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 21 คน ร้อยละ 26.9 ปวช. จำนวน 5 คน ร้อยละ 6.4 ต่ำกว่า
ชั้นประถมศึกษาปีที่4 จำนวน 1คน ร้อยละ 1.3 และ ปวส.กับ ปริญญาตรี ไม่พบ

5.1.1.4 พนักงานส่วนใหญ่มีอายุการทำงาน มากกว่า 6 ปี จำนวน 30 คน ร้อยละ 38.5
รองลงมา คืออายุการทำงาน 1-3 ปี จำนวน 21 คน ร้อยละ 26.9 อายุการทำงานน้อยกว่า 1 ปี
จำนวน 16 คน ร้อยละ 20.5 และอายุการทำงาน 4-6 ปี จำนวน 11 คน ร้อยละ 14.1

5.1.1.5 พนักงานส่วนใหญ่อยู่ในแผนกฝั่ง Low care จำนวน 42 คน ร้อยละ 53.8
และรองลงมาคือฝั่งHigh care จำนวน 36 คน ร้อยละ 46.2

5.1.1.6 ความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน จำแนกตามระดับความรู้
ด้านความปลอดภัยในการทำงาน พบว่าส่วนใหญ่ตอบถูก 8 ข้อ ขึ้นไป (ร้อยละ80) อยู่ใน
ระดับมีความรู้สูง คิดเป็นร้อยละ 100

5.1.2 การสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ซึ่งได้แก่ การสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลของสมมติฐานทั้ง 2 ข้อ ดังนี้

สรุปได้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานห้างหุ้นส่วนจำกัด ปี.ลี้.กี้ จ.พระนครศรีอยุธยา

สรุปได้ว่า ปัจจัยความรู้ด้านความปลอดภัยไม่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานห้างหุ้นส่วนจำกัด ปี.ลี้.กี้ จ.พระนครศรีอยุธยา

5.2 การอภิปรายผล

จากการศึกษาความรู้และพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานห้างหุ้นส่วนจำกัด ปี.ลี้.กี้ จ.พระนครศรีอยุธยา สามารถนำผลมาอภิปรายตามทฤษฎีได้ดังนี้

1.เพศ

ผลการวิจัยพบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน หจก. ปี.ลี้.กี้ จ.พระนครศรีอยุธยาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทรงศักดิ์ มณฑา (2560) ที่ศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานสายการผลิตในบริษัท บูรณาการกรุ๊ป จำกัด พบว่า เพศไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานสายการผลิตใน บริษัท บูรณาการกรุ๊ป จำกัด และปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพนักงานสายการผลิตมีการคำนึงถึงความปลอดภัยในการทำงานกับเครื่องแปรรูปไม้เท่ากัน ทำให้พนักงานสายการผลิตที่เป็นเพศชายหรือเพศหญิงมีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานเหมือนกัน และรัช เหลืองวสุธา (2557) ที่ศึกษาความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติงานอย่างปลอดภัย ของพนักงานกรณีศึกษา บริษัท คอทโก้ เมททอลเวอร์คส์ จำกัด จังหวัดระยอง พบว่า พนักงานที่มีเพศที่แตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานอย่างปลอดภัย ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนคร สະสม(2551) ที่ศึกษาพฤติกรรมมนุษย์และความปลอดภัยในการทำงาน กรณีศึกษา บริษัท แมทเทล กรุงเทพจำกัด พบว่า เพศแตกต่างกัน ไม่ก่อให้เกิดพฤติกรรมปฏิบัติงานอย่างปลอดภัยในการป้องกันตนเองจากการทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลสรุปที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้อาจกล่าวได้ว่าพนักงานให้ความสำคัญในเรื่องความปลอดภัยในการทำงานและปฏิบัติตามกฎระเบียบของบริษัทเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานอยู่เสมอ

2.อายุ

ผลการวิจัย พบว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน

หจก.บี.อี.เค.จี จ.พระนครศรีอยุธยา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิทิต กมลรัตน์ (2552) ที่ศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการบริษัท อติทยา เบอรัลล่า เคมีคัลส์ (ประเทศไทย) จำกัด (ฟอสเฟต ดีวีชั่น) ผลการวิจัยพบว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน และธวัช เหลืองวสุธา (2557) ที่ศึกษาความรู้ทัศนคติและการปฏิบัติงานอย่างปลอดภัยของพนักงาน กรณีศึกษา บริษัท คอทโก้ เมททอลเวอร์คส์ จำกัด จังหวัดระยอง พบว่า พนักงานที่มีอายุที่แตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานอย่างปลอดภัย ไม่แตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลสรุปที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้อาจกล่าวได้ว่าพนักงานทุกช่วงอายุมีจิตสำนึกและมีความตระหนักในด้านความปลอดภัยในการทำงานและปฏิบัติตามกฎระเบียบของทางห้างเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานอยู่เสมอ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่สนับสนุนและผลักดันให้พนักงาน มีการแสดงออกของพฤติกรรมความปลอดภัยที่สูง

3.ระดับการศึกษา

ผลการวิจัย พบว่า ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน หจก. บี.อี.เค.จี จ.พระนครศรีอยุธยา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนคร สะสม (2551) ที่ศึกษาพฤติกรรมมนุษย์และความปลอดภัยในการทำงาน กรณีศึกษาบริษัท แมทเทล กรุงเทพ จำกัด จากการวิจัย ไม่พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมปฏิบัติงานอย่างปลอดภัยในการป้องกันตนเองจากการทำงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย แสดงให้เห็นว่าพนักงานให้ความสำคัญในเรื่องความปลอดภัยในการทำงานและปฏิบัติตามกฎระเบียบของบริษัทเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานอยู่เสมอ ทำให้พนักงานที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีพฤติกรรมไม่แตกต่างกัน และทรงศักดิ์ มณฑา (2560) ที่ศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานสายการผลิตในบริษัท บูรณาการกรุ๊ป จำกัด พบว่า การศึกษาไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานสายการผลิตในบริษัท บูรณาการกรุ๊ป จำกัด และปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพนักงานสายการผลิตที่มีการศึกษาต่างกัันมีความเข้าใจในพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานในระดับเท่ากัน ทำให้พนักงานสายการผลิตที่มีช่วงการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมความปลอดภัย ไม่แตกต่างกัน

ผลสรุปที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้อาจกล่าวได้ว่าพนักงานที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความตระหนักในความปลอดภัยของตนเอง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่สนับสนุนและผลักดันให้พนักงานมีการแสดงออกของพฤติกรรมความปลอดภัยที่สูง

4. อายุการทำงาน

ผลการวิจัย พบว่าอายุการทำงานไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน หจก.บี.ลี้.ค.กี้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธวัช เหลืองวสุธา (2557) ที่ศึกษาความรู้ทัศนคติและการปฏิบัติงานอย่างปลอดภัย ของพนักงานกรณีศึกษา บริษัท คอทโก้เมททอลเวอร์คส จำกัดจังหวัดระยอง พบว่าพนักงานที่มีประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานอย่างปลอดภัยไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ผลสรุปที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้อาจกล่าวได้ว่าพนักงานที่มีอายุการทำงานที่ต่างกัน ต่างก็ได้รับความรู้ และการฝึกอบรมเกี่ยวกับกฎระเบียบความปลอดภัยในการทำงาน จึงทำให้พนักงานทุกคนปฏิบัติงานได้อย่างปลอดภัย

5.2.2 ปัจจัยความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน พนักงาน หจก.บี.ลี้.ค.กี้ จ.พระนครศรีอยุธยา

ผลการวิจัย พบว่า ความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานไม่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน หจก.บี.ลี้.ค.กี้ จ.พระนครศรีอยุธยา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธวัช เหลืองวสุธา (2557) ที่ศึกษาความรู้ทัศนคติและการปฏิบัติงานอย่างปลอดภัยของพนักงาน กรณีศึกษา บริษัท คอทโก้เมททอลเวอร์คส จำกัดจังหวัดระยอง พบว่าความรู้ด้านอาชีวอนามัย และความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานอย่างปลอดภัยของพนักงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน และวิฑิต กมลรัตน์ (2552) ที่ศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการ บริษัท อิติตยา เบอร์ล่า เคมีคัลส์ (ประเทศไทย) จำกัด (ฟอสเฟต ดีวีชั่น) ผลการวิจัยพบว่าความรู้ด้านความปลอดภัยไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน

ผลสรุปที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้อาจกล่าวได้ว่าพนักงานปฏิบัติงานอย่างปลอดภัย ถูกควบคุมโดยกฎระเบียบและข้อบังคับด้านความปลอดภัยในการทำงานของบริษัท หรือจากวัฒนธรรมความปลอดภัยของบริษัท จึงทำให้ความรู้ด้านอาชีวอนามัย และความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานอย่างปลอดภัยของพนักงาน

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่องความรู้และพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน หจก. บี.ลี้.เค. จ.พระนครศรีอยุธยา มีข้อเสนอแนะดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย

จากผลการวิจัย พนักงานส่วนใหญ่มีความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานในระดับที่มีความรู้สูง และมีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานในระดับมาก ดังนั้นเพื่อเป็นการส่งเสริมความรู้ และพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงานอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป ควรพิจารณา

ดำเนินการ

ดังนี้

1. จากผลการศึกษาความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน บริษัทฯ ควรจัดการฝึกอบรมพนักงานให้มีความรู้ความเข้าใจ และจัดให้มีการทดสอบความรู้หลังการฝึกอบรม เพื่อให้มั่นใจว่า พนักงานมีความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมความปลอดภัยอย่างแท้จริง เนื่องจากยังพบว่ายังมีพนักงานที่ตอบคำถามผิด เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเรื่อง ป้ายสัญลักษณ์ต่างๆในงานอุตสาหกรรม และสีในงานอุตสาหกรรม ดังนั้นการฝึกอบรมจะเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ช่วยในการพัฒนาบุคลากรด้านความปลอดภัยในการทำงานของบริษัทฯ ให้มีความรู้ความเข้าใจ รวมถึงสร้างจิตสำนึกความปลอดภัยที่ดีทำให้พนักงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย

2. จากผลการศึกษาด้านพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ทราบว่าพนักงานมีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานอยู่ในระดับมาก ดังนั้น องค์กรและหน่วยงานที่รับผิดชอบควรรักษาและธรรรงค์ สนับสนุนด้านความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อการรับรู้ด้านความปลอดภัย และพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานอยู่ในระดับมาก อย่างสม่ำเสมอ

3. ธรรรงค์ให้พนักงานใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลเป็นประจำกำหนดพื้นที่และกิจกรรม

ที่ต้องใส่ มีมาตรการให้ปฏิบัติตามขั้นตอน และบริษัทจะต้องจัดหาอุปกรณ์ให้แก่พนักงานอย่างเพียงพอเหมาะสมและตรงตามความต้องการ

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาในปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยเพิ่มเติม เช่น ทักษะสติแรงจูงใจในการทำงาน และความพึงพอใจในการทำงาน โดยนำตัวแปรอื่นที่นอกเหนือจากการวิจัยครั้งนี้มาทำการศึกษาเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุจากการทำงานและแนวทางในการ
ป้องกันแก้ไขที่เป็นไปได้ และสามารถทำได้จริง

บรรณานุกรม

กมลรัตน์ หลาสว่างช. 2524. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาภูมิบาลราชวิทยาลัย. กรมโรงงานอุตสาหกรรม. 2552. แผนภูมิสถิติอุบัติเหตุในโรงงาน อุตสาหกรรมป 2550. จำแนก ตามประเภทของอุบัติเหตุ .... ประเภทโรงงาน. คนวันที่ 19 กันยายน 2552 จาก www2.diw.go.th/.../แผนภูมิอุบัติเหตุ%20ป%202550.pdf

กรมโรงงานอุตสาหกรรม โดยกองส่งเสริมเทคโนโลยีความปลอดภัย สืบค้นเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2564 ,สรุปลสถิติอุบัติเหตุในโรงงานประจำปี 2560-กรมโรงงานอุตสาหกรรม <file:///C:/Users/USER/Downloads/Documents/accident60.pdf>
<file:///C:/Users/USER/Downloads/Documents/accident61.pdf>
<file:///C:/Users/USER/Downloads/Documents/accident-2562.pdf>

แก้วฤทัย แก้วชัยเทียม. 2548. การรับรู้การจัดการความปลอดภัยและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการ. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

จิตรรา วิมลธรรม. 2538. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ ทักษะ ทักษะ ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัย กับการจัดการความปลอดภัยของผู้ควบคุมในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตยางรถยนต์ในจังหวัดสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาวิทยา อุตสาหกรรม) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ชนิสรา สังขะศรี, ชญาณนท์ พิมพ์บุตร, นิธิปรีสา และภคิน ไชยช่วย. (2560). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยของคนงานท่าเฟอร์นิเจอร์ไม้ ตำบลโนนก่อ อำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี. งานวิจัย, วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร.

ชัยยุทธ ชาลิตนิจกุล. 2534. ความรู้ทั่วไปในการฝึกปฏิบัติงานอาชีพอนามัย ความปลอดภัย และเออร์โกโนมิกส์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ทวีวัตร บุญทริกพรพันธ์. 2547. ทักษะจิตด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานแผนกทอผ้า ทัศนศึกษา บริษัทแห่งหนึ่งในอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ พัฒนาแรงงานและสวัสดิการมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ธวัช เหลืองวสุธา. 2557. ความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติงานอย่างปลอดภัย ของพนักงาน ทัศนศึกษา บริษัท คอทโก้เมททอลเวอร์คส์ จำกัด จังหวัดระยอง. งานวิจัย, หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการสิ่งแวดล้อม), คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2535. **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคม**. กรุงเทพมหานคร : สามเจริญพานิช ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2526. **ทัศนคติ : การวัด การเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย**. พิมพ์ครั้งที่ 2 แก้ไขและเพิ่มเติม. กรุงเทพมหานคร

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2526. **ทัศนคติ : การวัด การเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย**. พิมพ์ครั้งที่ 2 แก้ไขและเพิ่มเติม. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.

พิมพ์ใจ สายวิภู. 2546. **ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติต่อความปลอดภัยในการทำงานของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 4**. วิทยานิพนธ์ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาวิทยาอุตสาหกรรม) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พีรดา พึ่งพิงพัก. 2542. **พฤติกรรมความปลอดภัยของคณาจารย์ในโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ไพโรจน์ ลดาวิจิตรกุล.

2552. อุบัติเหตุกับการสูญเสีย. คนวันที่ 19 กันยายน 2552 จาก

<http://www.ismed.or.th/SME2/src/bin/controller.php?view=knowledgeInsite>.

KnowledgesDetail&p=&nid=&sid=29&id=1757&left=10&right=11&level=3&lv1=3

(พงษ์เสฐียร เหลืองอลงกต, 2551, หน้า 2) , **แนวทางป้องกันเพื่อลดความสูญเสีย** , สืบค้นเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2564

พรเกียรติ เนติขจร. 2546. **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัย: กรณีศึกษาพนักงานโรงงานประกอบรถยนต์ในจังหวัดสมุทรปราการ**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

นางสาวมนัสนันท์ สันจะโป๊ะ และ นางสาวรัศมี ดีทองพะเนา 2562 **ความรู้และพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท เอี่ยมรุ่งเรืองอุตสาหกรรม จำกัด จังหวัดนครราชสีมา**. งานวิจัยหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต,มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

วไลพร ภูัญญา. 2544. **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัย : กรณีศึกษาพนักงาน โรงงานผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้าแห่งหนึ่ง ในจังหวัด ในจังหวัดสมุทรปราการ**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วิฑิต กมลรัตน์ 2552 **ศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการ บริษัท อิติตยา เบอလာ เคมีคัลส (ประเทศไทย) จำกัด (ฟอสเฟต ดีวีชั่น)สารนิพนธ์นี้เสนอ** วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการสิ่งแวดล้อม) คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

วิฑูรย สิมะโชคดี และวีระพงษ์ เฉลิมจิระรัตน์. 2544. **วิศวกรรมและการบริหารความปลอดภัย ใน โรงงาน**. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพมหานคร : สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี(ไทย-ญี่ปุ่น).

(วิฑูรย์ สิมะโชคดี, 2541, หน้า 5 อ้างถึงใน พงษ์เสฐียร เหลืองอลงกต, 2551, หน้า 1) ,**ความสูญเสียในรูปของต้นทุน ค่าใช้จ่ายทางตรง และค่าใช้จ่ายทางอ้อม** , สืบค้นเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2564

รัตนวรรณ ศรีทองเสถียร. 2542. **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ระบบความปลอดภัยและพฤติกรรม ความปลอดภัยของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม.** ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาอุตสาหกรรม). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ลิขิต กาญจนารณ. 2525. **พื้นฐานพฤติกรรมมนุษย์.** นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร
ศุภวัฒน์ เตชะพิทักษ์. 2548. **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน** ของพนักงาน บริษัท โคราช เดนกิ จำกัด (K2). วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม, 2542 ,**การทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม** , สืบค้นเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2564

สิทธิโชค วรรณสันติกุล. 2546. **จิตวิทยาสังคม : ทฤษฎีและการประยุกต์.** กรุงเทพฯ : ซีเอ็ด
ยูเคชั่น สุขาดา สุธรรมรักษ. 2531. เอกสารประกอบการสอน จต.101 จิตวิทยาเบื้องต้น.
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน.

(สุรพล พยอมแย้ม, 2541, หน้า 25) , **ค่าใช้จ่ายทางตรงประกอบด้วยค่ารักษาพยาบาล ค่าทดแทน ค่าประกันภัย** , สืบค้นเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2564

(สุรัชย์ ตรีศิลานันท์, 2552) , **ความปลอดภัยในการทำงาน** , สืบค้นเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2564

สุระ จันลา. 2547. **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ระบบความปลอดภัยและพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงานระดับปฏิบัติการในโรงงานอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ในนิคมอุตสาหกรรมบางหวา (ไฮเทค).** วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สุพัทธรา ไทวรภา. 2538. **ผลของการจัดกิจกรรมเพื่อการปรับพฤติกรรมที่มีต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ของคนงานโรงงานทอผ้า.** กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท , จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สุขาดา สุธรรมรักษ. 2531. เอกสารประกอบการสอน จต.101 จิตวิทยาเบื้องต้น.
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน.

สมถวิล เมืองพระ. 2537. **การศึกษาพฤติกรรมอนามัยของคนงานในระดับปฏิบัติการเรื่องการป้องกันอุบัติเหตุเนื่องจากการทำงาน:** ศึกษาเฉพาะกรณีอุตสาหกรรมผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ

เครื่องจักรและอุปกรณ์ เขตอำเภอบางประกง จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์สังคม สงเคราะห์
ศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สมโภชน เอี่ยมสุภาชาติ. 2543. **ทฤษฎีและเทคนิคการปรับปรุงพฤติกรรม.** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ
: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อัครชาติ ดิณสุถานนท. 2546. **ความรู้ ทักษะติดต่อพฤติกรรมตามความปลอดภัยของ
พนักงานการ ไฟฟ้าสวณภูมิภาค กรณีศึกษาในสายงานธุรกิจวิศวกรรม ธุรกิจก่อ
สร้างและบำรุงรักษา.** วิทยานิพนธ์ วศ.ม.(วิศวกรรมความปลอดภัย).มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
วิทยาเขตบางเขน

อริศรา ปาดแมน. 2543. **ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้สภาพการทำงานที่เป็นอันตรายกับ
พฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัย ของพนักงานฝ่ายผลิต บริษัท รongเทาบาจา แห่งประเทศ ไทย
จำกัด (มหาชน) โรงงานบางพลี.** วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
วิทยาเขตบางเขน

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

การวิเคราะห์แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง

ICO (Index of objective congruence)

การคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม IOC (Index of objective congruence) เกี่ยวกับความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานห้างหุ้นส่วนจำกัด บี.อี.ค.จี จ.พระนครศรีอยุธยา

ข้อสอบ	คะแนนความคิดเห็นของ			ผลรวม	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่					
	1	2	3			
1.หากเกิดอุบัติเหตุขึ้นให้พนักงานรีบแจ้ง หัวหน้างาน หน่วยความปลอดภัย หรือ จป.วิชาชีพ ทันที	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2.วิธีการใช้ถังดับเพลิงมี 4 ขั้นตอน คือ ดึง ปลด กด ฉีด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3.การทำงานกับสารเคมี หากสารเคมีกระเด็นเข้าดวงตา ให้รีบล้างด้วยน้ำเปล่า 15 นาที แล้วรีบไปพบแพทย์	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4.พนักงานสามารถโดยสารไปกับลิฟต์ขนส่งสินค้าพร้อมกับวัตถุบหรือสิ่งของได้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5.การปฏิบัติงานกับเครื่องจักรสามารถให้พนักงานเข้าใหม่ปฏิบัติได้ทันทีตั้งแต่วันแรกที่มาปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
6.การไม่สวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล PPE ที่จัดไว้ให้ เมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้นจะเกิดความรุนแรงมากขึ้น	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
7.สีของป้ายสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความปลอดภัย คือ สีเขียว	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
8.อุบัติเหตุส่วนใหญ่เกิดจากพฤติกรรมที่เสี่ยง เช่น การเดินสไลด์ การหยอกเล่นกัน เป็นต้น	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
9.พื้นที่ส่วนใหญ่ในไลน์ผลิตค่อนข้างลื่น ต้องระมัดระวัง และมีสติ อยู่เสมอในการเดิน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
10.ความปลอดภัยในการทำงาน คือ ความปลอดภัยของชีวิตและสุขภาพอนามัยที่ดีในการทำงาน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

การคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม IOC (Index of objective

congruence) เกี่ยวกับความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานห้างหุ้นส่วนจำกัด
ปี.ลี้.ค.กี้ จ.พระนครศรีอยุธยา

ข้อสอบ	คะแนนความคิดเห็น			ผลรวม	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
	ของผู้ทรงคุณวุฒิคน					
	ที่					
1	2	3				
1.ท่านหยอกล้อเล่นกับเพื่อนร่วมงาน ขณะปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2.ท่านเก็บเครื่องมือ อุปกรณ์ เป็นระเบียบ เรียบร้อยทุกครั้งหลังเลิกใช้งาน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3.ท่านปฏิบัติตามกฎความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4.ท่านปฏิบัติตามป้ายเตือนความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5.ท่านแต่งกายเหมาะสมเรียบร้อยถูกต้องตามลักษณะงาน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
6.ท่านทำงานในบริเวณที่มีเสียงดัง (เกิน 85dBA)	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
7.ท่านทำงานในบริเวณพื้นที่ที่มีแสงสว่างเพียงพอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
8.ท่านตรวจสอบอุปกรณ์ เครื่องมือ ก่อนเริ่มงาน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
9.ท่านสวมใส่หมวกกันน็อคทุกครั้งที่น่ารถจักรยานยนต์มาทำงาน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
10.ท่านสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล PPE ตามแผนกที่ตนใช้ทำงาน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ส่วนที่ 3

อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา

1.ตนเอง

การเรียนรู้ที่ซ้ำและขาดทักษะการสื่อสารรวมทั้งการขาดความมั่นใจในตัวเอง การคิดแต่ไม่กล้าทำ การลงมือทำแล้วความผิดพลาดทำให้กลัวจนไม่กล้าที่จะทำ และความรู้ที่ไม่แน่น ไม่สามารถที่จะนำความรู้มาประยุกต์ใช้กับการทำงานได้ และการขาดประสบการณ์ในการทำงานเพราะยังไม่สามารถที่จะเรียนรู้ในงานได้ ต้องเริ่มเรียนรู้ใหม่ในสายงาน ไม่มีความรู้ในงานที่ตนจะทำ หรืองานที่ตนเรียน ไม่รู้การทำงานของ จป.ว่าใน แต่ละปี ต้องทำอะไรบ้าง ขาดการเตรียมตัวที่ดีในกรณีสหกิจในครั้งนี้

2.หลักสูตร

2.1 อยากให้สอนให้ นศ.รู้จักการทำงาน จป. รู้จักการเป็น จป. มากขึ้น โดยการสอนไม่อยากจะสอน แต่วิชาทั่วไปอยากจะสอนหรืออธิบายการทำงานของ จป. ว่า 1 2 3 4 ว่าต้องทำอะไรบ้าง ตัวอย่างเช่น สอน นศ.ให้รู้จักการทำรายงาน จปว. มากกว่าการสอนที่ นศ.ไม่สามารถนำมาทำงานได้ อยากให้สอนในสิ่งที่ นศ.สามารถเอามาทำงานได้จริง เพราะสิ่งที่เรียนมา ไม่ได้ช่วยซ้ำว่า นี่คือ จป. พอเข้าไปทำงาน ทำให้ทำงานไม่เป็นหรือไม่รู้ว่า จป. ต้องทำอะไรบ้าง มันไม่เกิดประโยชน์ต่อผู้ที่เข้ามาเรียน จป. เลย เพราะไม่สามารถนำมาใช้ทำงานได้ เหมือนกับการเรียนมา ไม่ได้อะไรเลย ต้องมาเริ่มใหม่หมดในที่ทำงาน อยากให้หลักสูตรสอนความเป็น จป.วิชาชีพมากกว่านี้ โดยนำไปสอนร่วมในรายวิชาต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น การสาธิตหรือสมมติ เช่น การ ทำ คปอ. ว่า คปอ.เขาทำอะไรบ้าง เขาลงพื้นที่ตรวจแบบไหน แล้วหลังจากตรวจเสร็จ ต้องมาทำอะไรต่อ ทำรายงานการประชุมต่อ แล้วเราต้องประชุมแบบไหน เตรียมเอกสารอะไรบ้าง และหลังจากที่ประชุมเสร็จต้องทำอะไรต่อ โดยอาจสมมติให้ นศ. แบ่งกลุ่ม ทำการจัดตั้ง คปอ.ขึ้น แล้วสร้างแบบตรวจ ให้ลงตรวจพื้นที่ ตรวจเสร็จต้อง พบว่าจุดไหนต้องแก้ไข ให้ไปแจ้งช่างมาซ่อมแล้ว ทำรายงานการประชุม หลังจากนั้นก็กำหนดวันประชุม แจ้งผู้เข้าร่วมประชุมต้องประชุมวันไหน ประสานงานยังไง แล้ว ก็จัดสมมติให้เหมือนการประชุม คปอ.จริงๆขึ้น และหลังจากประชุมเสร็จต้องทำสรุปประชุม คปอ. ทำวาระการประชุม ระเบียบวาระการประชุมครั้งถัดไป เมื่อเข้าไปทำงาน นศ.จะได้รู้แนวทางบ้าง โดยเฉพาะการสอนการวางแผนงาน ความปลอดภัย

2.2 การตรวจบังคับเพลิงอยากให้สอนการใช้บังคับเพลิงทุกชนิด ให้มีความรู้ความเข้าใจทุกอย่างในการตรวจเช็ค ไม่ว่าจะเป็นส่วนต่างๆของบังคับเพลิงเรียกว่าอะไร ตั้งแต่ระดับดับไฟอะไรได้บ้าง และแต่ละชนิดตรวจแบบไหน ดูยังไง หากพบความชำรุดของถังต้องแจ้งใครหรือทำยังไงต่อ

2.3 อยากให้จัดค่าย จป.ต่างมหาวิทยาลัย จะทำให้ นศ.ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เรียนรู้ สิ่งที่เขาทำ

2.4 อยากให้พา นศ. ออกดูงานบ่อยๆ ไม่ก็เชิญวิทยากรมาเล่าการทำงาน จป.ให้ฟัง เป็น จป.ต้องทำอะไรบ้าง

2.5 อยากให้เน้นการฝึกประสบการณ์พร้อมกับเรียนไปพร้อมๆกัน

2.6 อยากให้เน้นประสบการณ์ทำงาน จป. มากกว่าการนั่งเรียนในห้อง เพราะการเรียนรู้งานที่ จป. ทำ จะทำให้ทำงานเป็น เข้าใจกระบวนการทำงาน สามารถนำไปต่อยอดได้ในการฝึก และทำงานจริงได้ แต่การนั่งเรียนในห้องทำให้เก่ง แต่คนที่ทำงานเป็นน้อย เพราะไม่เคยได้เห็น ว่า จป.เขาเป็นแบบไหน เขาทำอะไรกันบ้าง ได้ลงไปทำจริงๆได้เห็นปัญหาและแก้ปัญหา ได้สัมผัสกับการทำงานจริงๆ ไม่ใช่สัมผัสผ่านหน้าจอ

2.7 อื่นๆ เช่น การทำ สก.3 การอบรมพนักงาน การทำSafety talk การจัดตั้งหน่วยงานความปลอดภัย การทำ จปว.ต้องส่งแบบไหนทุกก็ไตรมาส การจัดทำเรื่องซ้อมหนีไฟ ต้องประสานงานยังไง และที่สำคัญอยากให้สอนว่า การเป็น จป.ใน 1 ปีต้องทำอะไรบ้าง วางแผนงานยังไง

3.มหาวิทยาลัย

3.1 อยากให้มหาวิทยาลัยช่วย นศ.ในเรื่องค่าใช้จ่ายเพราะ นศ.ที่ฝึกสหกิจไม่ได้เข้าไปใช้อะไรของมหาวิทยาลัย ในช่วงฝึกสหกิจ มหาลัยควรที่จะลดค่าเทอมกับ นศ.สหกิจ เพราะ นศ.บางคนก็มีปัญหาในด้านของทุนทรัพย์ การที่มหาวิทยาลัยช่วยลดค่าเทอมให้กับ นศ.สหกิจ นั้น จะช่วยให้ นศ.นำปัจจัยส่วนนี้มาเป็นทุนค่าใช้จ่ายอย่างอื่นที่ นศ.สหกิจต้องเจอ โดยที่ไม่ได้ใช้ทรัพยากรของมหาวิทยาลัยเลย ใช้ทรัพยากรจากข้างนอก

4. สิ่งที่ได้เรียนรู้

การใช้ลิฟต์ขนส่งสินค้า

ที่มา : <https://www.techniclif.com/>

การตรวจ Safety talk ของพนักงาน

การตรวจถังดับเพลิง 5 ชนิด
ที่มา : <http://sandenchemical.com>

การประชุม คปอ.
ที่มา : <http://www.shawpat.or.th>

การ Tes สายน้ำดับเพลิง
ที่มา : <https://www.youtube.com>

การทดสอบจ่ายน้ำดับเพลิง
ที่มา : <https://shopee.co.th>

การตรวจสอบสุขภาพประจำปี

ที่มา : <https://www.dharmniti.co.th>

การประชุมหน่วยงานความปลอดภัย

ที่มา : <http://www.oscisoc.navy.mi.th>

